

Cena 1'50 din

Edinost

Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6 - Tel. 25-67 - Izhaja vsako soboto
Velja letno 36 din, polletno 18 din, četrletno 9 din, za inozemstvo letno 50 din
Rokopisi se ne vračajo - Pošt. ček. rač. 11.787 Mariborske tiskarne d. d. Maribor
Oglasi po ceniku

Vreme
od sobote do sobote

(Napoved od 4. do 11. junija)

V severnih kakor južnih predelih Slovenije se bo vreme polagoma ustalilo. Obetajo se prav lepi in sončni dnevi. Toplotne razmere se bistveno ne bodo izpremenile. Postalo pa bo toplejše. Izključene pa niso krajevne pooblačitve s padavinami. Deloma bodo duevi v tem tednu ponekod vetrovni

Ali hočemo res nazaj v črno davnino?

Medtem ko Nemčija razlašča graščine nemških samostanov, jih Slovenci od njih na svoji zemlji kupujemo ali vsaj skrbno čuvamo za tuje menihe

V Mariboru izhajajoči list »Delavska politika« poroča v svoji letošnji 47. številki o razlastitvi bogatega samostana v nemški Ostmarki tole: »Nemška vlada je razlastila bogati samostan St. Lambrecht, ki ima 9.900 ha posestev. Samostan je bil tudi lastnik božje poti Maria Zell. (In »marijacejskih kapljic«. Pripisal pisec). Svoja posestva pa ima tudi pri nas v Slovenskih goricah. Ta posestva bi po pravem sedaj tudi lahko postala naša državna last.«

Kaj še! Mi znamo drugače gospodariti. Zanimarjeno graščino nemškega samostana »St. Lambrecht« v obmejni Svečini smo menihom odkupili ter jo že dolgo urejamo za kmečko gospodinjstvo sko šolo, ki smo jo preprosto prenesli iz Sv. Jurija pri Celju v ta sicer tako lepi kot slovenske dežele. Svečinski grad, obupno žalostno znamenje nekdanjega gosposčinskega bleska in posvetne velja-

ve, je prav za prav že trhlina, brez vsake prave vrednosti, ki žre in žre razmeroma ogromne vsote iz javne blagajne za svojo nezasluženo ohranitev. Itak že na pol ruševina, svečinski grad ni bil vreden niti poštenega odmerka dinamita. Za mnogo manj denarja bi se dalo postaviti nekaj novega, kar bi res trajno ustrezalo svoji svrhi.

Kakor da bi hoteli propadle graščine obnavljati. številne viničarije, pa travniki, njive, sadovnjaki, gozdovi bi mogli roditi mnogo pridnih, narodno zavednih, samostalnih kmečkih družin. Samo im bi se naša Pa se ni. Pridnih kmečkih deklet nič ne zavidamo v takšnem okolju. Marjive redivnice, pobožne šolske sestre so jim nemara še največja uteha v doslej jim nepoznani grajski puščobi.

Nedavno smo postali srečni lastniki tudi Račjega dvora tik Maribora, ki je del ob-

širnega veleposestva nemškega samostana »Admont«. Samo še prav ne vemo, kaj bo iz tega dvora. »Dvor« pa je le. Gotovo lahko služi za nadaljnje poslovne spozume.

O Pekrah z viničarsko šolo, tem majhnem delu velikega posestva nemškega samostana »St. Paul«, smo nekaj že napisali in bomo morali še kakšno besedo spregovoriti.

Tako ima meniški advokat po službeni dolžnosti res mnogo hvaležnega dela tu ob naši severni meji. Da pa dobrot ne bo premalo, so nam postavili meniškega oskrbnika, ki se — — — — — vneto bori za koristi svojega gospodarja — — — — —

Kako dolgo še? Ali hočemo res nazaj v črno davnino? Nikdar nikoli!

Andrej Zmavc.

Premišljevanje ob poplavah in povodnih

O politiki in regulaciji

Celih dvajset let nismo v novi naši državi ustvarili vsaj nekaj narodu neposredno koristnega, vidnega in v resnici vsega priznanja vrednega. Pač: igrali smo se klerikalce in liberalce, sedeli smo pod lipo, odnosno v senci »šenklavskega turna«, naši politični pomenki so ostali na višini pratikarskih razlag, v ostalem pa smo se obnašali tako, kakor da ves razvoj moderne dobe sploh ni šel mimo nas. Idilo naših strankarskih prepričanj je zmotilo od časa do časa pretresljiva vest, da so liberalci odžagani in da sta se vsedla na največ dva ministsrska stolčka — — — — — Najbolj srečni smo bili, če je nasprotnik vsaj za hipec klonil in priznal svoj poraz. To se je pokazalo na ta način, da so pripadniki poražene skupine zelo globoko pozdravljali zmagovalce ter si v gostilniških pogovorih nalagali zmernost v izjavah. Tako nekako se je gibal naš politični barometer. Nizkemu tlaku je sledila visoka depresija, prišel je čas »nove garniture« in tedaj so se premeščenci zopet zmagovalni vračali na svoja prejšnja mesta. V takem precej neplodnem medsebojnem izživljanju svobode doživljamo 20. rojstni dan Jugoslavije.

Medtem pa so naše reke pridno — leto za letom — ob vsakokratnih poplavah in tudi sicer odjedale oral za oralom plodne zemlje, ki jo Slovenci od dne do dne vedno bolj pogrešamo. Ni ga bilo kandidata za vse dosedanje volitve, ki v gotovih okrajih ne bi bil svečano obljubil čim prejšnjo regulacijo te in te reke, narod ga je v svojem obupu izvolil, in s tem je bila regulacija pokopana. Reguliran je bil samo socialni položaj gospoda kandidata, ki je zlezal preko hrbita pre-

varjenega ljudstva na poslansko klop, voda pa je naprej odgrizovala orno zemljo izmučenega ljudstva, ki je moralo doživeti še to sramoto, da so se morale ponekod izseliti cele kmetije in naselbine, ker ni bilo kreditov za najnujnejša regulacijska dela. Človeka je sram, če pomisli, da je na primer nekdanja mala Avstrija — poraženec iz St. Germaina — regulirala Muro do naše meje, odkoder ji je dana prosta pot preko razrvane struge... Borili smo se v uvodnih člankih za teoretično vrednost raznih papeških enciklik o organizaciji države vse do »Quadragesimo anno«, navduševali se za neko svobodnjaštvo, ki ga sami nismo znali niti pravilno manifestirati, medtem pa je narod stokal in škripal z zobmi. Boj za oslovo senco raznih svetovno-nazornih teorij nas je tako zaslepil, da smo mimo tega pozabili reševati socialno in gospodarsko podlago vsega narodnega življenja.

In tudi tu je že dognan vzrok naše mamlarnosti. Če je Beograd dodelil za kako slovensko reko kredit v iznosu ene, dva milijončka, smo se otroško razveselili. Največje veselje je bilo v »vladni« stranki, ki je tako sijajno potoklja svojo liberalno, odnosno klerikalno nasprotnico. Strankini listi so bombastično napihčevali velik uspeh... V najboljšem slučaju je bilo »reguliranih« s tistim hornim kreditom kakih par sto metrov obrežja, veliko aktov je bilo romalo od ene instance do druge, konč-

Teško življenje v tujini

Kako tujina reže kruh našemu človeku

Letošnjo pomlad smo mogli z žalostjo opaziti, kako so dan za dnem vozili celi vlaki na stotine in stotine naših marljivih fantov in deklet v tujino na sezonsko delo. Večina jih je šla v Nemčijo, nekateri pa tudi drugam. Največ teh sezonskih delavcev je šlo iz Prekmurja in Slovenskih goric, kjer je sedaj ponekod veliko pomanjkanje dobrih in pridnih delavcev. Zakaj so šli in zakaj doma ne morejo priti do človeka dostojnega zaslužka, to je poglavje, o katerem bomo še spregovorili.

no pa je ostalo le samo pri začetku. Tisti, ki danes v državi delijo kredite, vedo, da se znamo Slovenci zelo navdušiti za vsak začetek, da pa nikdar ne preprečujemo po dogotovitvi. Glavno je, da so začeli. Kaj nas briga! Stranka si je z obljubljenim in pričeto regulacijo itak zavarovala glasove volivcev, ki še vedno upajo in upajo. To varanje ljudstva se ponavlja v periodah, ki jim pravimo sicer predvoljno obdobje. Slovenec se zadovolji z obljubami. Drugod ne verjamejo več obljubam, zato pa tam rastejo palače, mostovi, nasipi, ceste, železnice itd. iz tal kakor gobe. Tam ne poznajo hvaležnosti napram poklicnim politikom, ker smatrajo, da je to poleg običajnih prekomernih zaslužkov itak njih dolžnost. Slovenija, zlasti njen severni del, je danes »pas bede in siromaštva«, kakor je ugotovil v neki strokovni gospodarski razpravi eden naših politikov, ki ga že krije ruša. Krivda je na naši strani, ker se nismo znali uveljaviti. Bili smo »po cenici«, odvadili smo se načelno oditi v opozicijo, sedaj pa gledamo mrko, da načelni opozicionalci, naši bratje Hrvatje, dobivajo milijonske kredite za javna dela, ker se jim hoče Beograd prikupiti. Nam se ni treba, ker smo itak vedno na razpolago. Nekdaj, — — — — — smo dosegli s svojo trmo v gospodarskem oziru mnogo več. Prejemali nismo drobtin in marsikateri most ali palača v Sloveniji je iz dobe, ko — — — — — znali uveljaviti svoje zahteve. V novih razmerah pa nismo imeli več tiste korajže, močatosti in značajnosti kot nekdanj. Postali smo prave šalobarde. In se še čudimo, da dolga vrsta vsega ponižanja naroda še ni končana.

Danes nas bolj trenutno zanimajo odmevi in glasovi, ki jih pošiljajo ti naši fantje in dekleta, ti naši možje in žene iz tujine, kamor so šli na sezonsko delo. Če upravičeno posplošimo posamezna pisma, ki smo jih imeli priliko brati, in če na splošno upoštevamo vesti, ki smo jih v tej zadevi dobili, potem moramo povedati, da se naši ljudje silno pritožujejo nad razmerami, ki so jih deležni. Tako tarnajo nad nezadostno hrano, nad nizkimi zaslužki, nad postopanjem, ki so ga ponekod deležni in nad tem, kako terja

Prošnja uprave

NA OGLED

pošiljamo občasno samo dve zaporedni številki s poštno položnico (čekom), ki jih ni treba vračati.

KDOR ŽELI NAROČITI »EDINOST«, KI JO JE DOBIL NA OGLED,

naj izvoli nakazati naročnino (tako, da prispe sporočilo o nakazilu semkaj najkasneje 5 dni po prejemu prvih številki na ogled, in sicer vselej po možnosti obenem vsaj za 6 mesecev (18 dinarjev) ali najmanj za 3 mesece (9 dinarjev), pozneje pa redno po mogočnosti vnaprej.

DOSEDANJE PREJEMNIKE LISTA,

ki ne bodo poravnali naročnine pravočasno, bomo morali črtati. Naročniki iz mariborskega poštnega okolja lahko plačujejo naročnino osebno upravi.

KDOR LIST VRNE,

ker ga ne more ali noče naročiti, naj se pri besedah »Ne sprejemam, nazaj!« svojeručno podpiše, ker so nam doslej vračali neke izvode tudi brez vednosti naslovnika.

Napačno je mnenje, da je naš tednik nekakšen naslednik bivšega tednika »Neodvisnost«.

»EDINOST« JE NOV IN SAMOSTALEN TEDNIK.

Razpošiljamo položnice poštnega čekovnega računa št. 11.787 »Mariborske tiskarne d. d. Maribor« s pripisom na srednjem delu (sporočilu) zgoraj: »Edinost«. Kdor položnico izgubi, lahko dobi pri vsaki pošti golico (blanket) položnice za 25 par, ki jo je treba samo ustrezno izpolniti.

VAŽNO JE:

lahko čitljivo ime in populu naslov z navedbo pošte naročnika; potem pa: vsako spremembo naslova je treba takoj javiti z navedbo morebitne nove in prejšnje pošte.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE! NE ZAVRZITE NOBENE POLOŽNICE! TO JE NAŠA PROŠNJA,

ki jo blagovolite upoštevati!

UPRAVA »EDINOSTI«, Maribor, Kopališka ulica 6.

tujec od njih skoraj nemogočo delovno storitev, tako da v resnici garajo od jutra do večera oz. pozne noči. Svoje pritožbe pa so poslala tudi nekatera dekleta, zakaj in kako, to si lahko mislimo.

Spričo vseh teh pritožb bi bilo nujno, da naša oblast ukrene potrebne korake ter tudi v tujini zaščiti našo kri pred izrabljanjem. To je sedaj sicer za letošnjo sezono že nekoliko pozno. Pa le ne še prepozno. V bodoče naj se že vnaprej zagotovi našemu človeku, ki gre v tujino na delo, tudi tam potrebna in zadostna zaščita. Ni dovolj, če se samo pred sezono odpre tujim javljivcem in agitatorjem na široko vrata, ki potem pod najlepšimi pretvezami vabijo naše ljudi k sebi na delo in obetajo nebesa in visok zaslužek. Potrebno je najprej, da taki gospodje dajo črno na belem vse garancije, da se trdno določijo človeka dostojne mezde itd. Zakaj šele ob takem jamstvu bo imel naš človek v tujini tudi zavest, ad je res človek in da ni samo ubogi »prekmurski hlapec in dekla«, ki je obsojen na večne čase služiti tujemu gospodarju doma ali pa za mejami.

Če torej že na tak način praktično oživotvarjamo prijateljske odnose s tujino, potem naj bo to v mejah popolnega jamstva našemu človeku, ki mora v tujino po skorjo trdega kruha. Tega naj se zavedajo tudi vsi naši »gospodje in gospodičice«, ki so svojčas pomagali tujim agentom vabiti naše ljudi v tujino na delo!

Uredba o narodnih parkih

Ministrski svet je izdal uredbo o narodnih parkih. Po tej uredbi se morajo predeli, ki imajo posebno naravno lepoto ali pa ki so zgodovinske ali znanstvene važnosti, proglasiti za narodne parke. Nadzorstvo nad temi parki bo vodilo ministrstvo za rudnike in gozdove. Pri bankih upravah pa bodo ustanovljeni posebni odbori, v katerih bodo priznani strokovnjaki.

Pralemniki, dolžniki »Edinosti« morajo naročnino takoj nakazati, ali pa današnje številko vrniti, da jih črtamo! Čital »Prošnja uprave« zgoraj!

7 dni

domačih vesti

* Vsem naročnikom, čitateljem, inšerentom in prijateljem »Edinosti« želimo vesele in vedre binškozne praznike. Uredništvo in uprava.

* V Beogradu je bila preteklo soboto otvorjena velika mednarodna letalska razstava. Otvoril jo je Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ki je imel ob tej priliki govor, v katerem je podčrtal važnost in pomen letalstva za obrambo države in naroda. Razstavo je posetilo tudi več tujih delegacij. Številno so se je udeležili zlasti Nemci, ki so ob tej priliki obiskali Beograd z 38 velikimi letali.

* Evharistični kongres v Budimpešti je bil slovesno zaključen preteklo nedeljo, ko je podelil papež svoj blagoslov navzočim vernikom in vsemu katoliškemu svetu. V svojem pozdravu, ki ga je imel papež po radiu, je toplo želel, da bi ves svet skoraj doživel dni, ko se bodo razgnali oblaki, ki sedaj tako grozeče visijo nad človeštvom, in da naj bi skoraj zmagal v ljudskih srcih in dušah čut sloge, ljubezni in miru.

* Celje in Ljubljano so na povratku iz Budimpešti obiskali mnogi italijanski kardinali in duhovniki ter verniki.

* Gospodarski zadrugi v Mezici in zadrugi na Prevaljah je podelilo kmetijsko ministrstvo po 5000 din podpore.

* Rojstni dan predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša je bil svečano proslavljen tudi v naši državi. Mnogo proslav je bilo tudi v Sloveniji. Povsod so se vršile v znamenju neomajnega bratstva in zvestobe.

* Veliko državno opero bodo v kratkem zgradili v Beogradu. Zidava impozantnega poslopja bo veljala 80 milijonov dinarjev.

* V Novem Sadu bo od 5. do 6. junija kongres jugoslovanskih esperantistov.

* Med našo državo in Nemčijo so bila te dni ugodno zaključena pogajanja za obisk nemških turistov v naši državi. Nemčija je po tej pogodbi zvišala devizni kontingent od 700 do 1400 mark.

* V teniških tekmah za Davisov pokal je zmagala Jugoslavija nad Švedsko 4 : 1. Jugoslavija bo igrala sedaj z Belgijo.

* Ljubljanska davčna uprava je pričela na zahtevo župnega urada cerkve sv. Petra v Ljubljani rubiti davkoplavalce za cerkveni davek.

* Naš izvoz v Anglijo se je zadnje mesece zelo povečal, tako da je stopila sedaj Anglija v našem izvozu na prvo mesto. Pričakovati je, da se bo najkrajšem času povečal tudi izvoz v Francijo, kar bo zelo ugodno vplivalo. Upajmo, da bodo imeli od tega tudi kmetje, obrtniki in delavci kaj haska.

* V dubrovniškem srežu bodo ulinili 12 šol in 17 razrednih oddelkov, ker se je pokazalo, da število učencev ni bilo več v skladu z zakonskimi predpisi. Tako se bo spet povečalo število »odvišnega« učiteljstva. Pri nas v Sloveniji je pa prav narobe. Nujno potrebno bi bilo več razredov še odpreti, ker so ponekod razredi prenatrpani, zaradi česar močno trpi celoten pouk.

* Zidov je bilo v Sloveniji po štetju iz leta 1931 820, dočim jih je v vsej državi nad 68.000. Verjetno, da se je to število po znanih dogodkih še povečalo.

* Pivovarna v Laškem bo pričela še tekom tega meseca variti pivo, ki bo prišlo že tekom letošnje jeseni v promet.

* Pšenica, ki se bo uvozila verjetno iz Bolgarije in Avstralije, se bo prodajala po 160—170 din za 100 kg.

* V soboto bosta otvorjena v Ljubljani dva velika kongresa, in sicer kongres trgovcev iz vse države in kongres za ceste.

* Mura je te dni naplavila več trupel, ki so vsa verjetno žrtve zadnjih katastrofalnih poplav.

* V Slovenjgradcu se je zgodila pretekli teden težka železniška nesreča, pri kateri se je razbilo več vagonov, naloženih z drvmi.

* V Mariboru je bila preteklo nedeljo otvorjena doslej največja razstava slovenske likovne umetnosti. Na tej razstavi razstavljajo skoraj vsi slovenski likovni umetniki, brez razlike smeri. Razstava je lepa manifestacija slovenskega ustvarjalnega genija.

* V Slovenskih goricah je preteklo nedeljo zopet divjalo neurje, ki je prizadelo precej škode.

* Komisija kr. banske uprave iz Ljubljane se že več dni mudi v poplavljenih krajih v Prekmurju ter je po dosedanjih cenitvah ugotovila, da so zadnje poplave v Prekmurju prizadejale za 17 milijonov dinarjev škode.

* Združene tovarne stekla so povišale cene stekla.

Stevilke, ki kriče in obtožujejo

Razmere v Sloveniji

Pedagoško društvo v Ljubljani je priredilo v okviru svoje šolske ankete predavanje prof. V. Copiča »O življenju in okolju šolskega otroka«. Predavatelj je na podlagi zbrane statističnega gradiva prikazal socialne razmere in okoliščine, v katerih živijo slovenski šolski otroci. Ta prikaz je naravnost pretresljiva obtožba naših razmer in kričeč opomin ne le mero-dajnim in odgovornim činiteljem, nego vsej slovenski javnosti. Je pa obenem tudi dovolj glasen odgovor vsej oni jugoslovnski gospodi, ki smatra v naši državi Slovenijo za »obljubljeno deželo«, kjer da se ljudem dobro godi.

V omenjenem predavanju je predavatelj orisal splošno stanje v Sloveniji, nato pa prikazuje položaj šoloobveznih otrok naslednje: »Kdor sliši večne pohvale kulturne Slovenije, ne bo mogel verjeti, da je pri nas 5% šolskih otrok navadno brez zajtrka, ponekod pa celo 20%, 17% otrok brez topllega obeda in da ponekod sploh ne večerjajo, ker nimajo kaj. 30% otrok ne dobiva za hrano mleka, pač pa v vinorodnih krajih namesto mleka vino! Baš v Beli Krajini 50% otrok ne dobi kruha in res ni čudno, da je tam jetika zagrabila na debelo. Splošno tudi manjka masti. Olajšava z gozdniimi in drugimi sadeži je le poleti in jeseni zasilna rešitev.

Kot s hrano je seveda z drugimi življenjskimi potrebščinami mladine. V mnogih krajih šolski otroci sploh nimajo spodnje obleke, cela četrtina otrok pa ima tudi le po eno vrhno obleko, torej brez praznične. Čevljev ni in zato v mrazu ne hojo v šolo. Šele v zadnjem času so se prikazale nekakšne Bat'ine opanke ali pa sposojeni pari od staršev.

Vsa beda pa se je zajedla še globlje v zdravje mladine zaradi neznosnih stanovanjskih razmer, ki se ne bodo dale tako kmaluboljšati, zlasti pa ne v p-sivnih krajih. Nujno pa je treba nekaj storiti, da ne bo več vsaj v Trbovljah in na Jesenicah najslabše, kjer biva doslej 80% šolskih otrok v enosobnih stanovanjih. Otroci ne bi smeli bivati in spat v vlagi in soperici sredi odraslih ali celo po 3 in 4 na istem ležišču, ki seveda vedoma nima nič posteljnine.

Kočevski Slovenci bijelo težak

Boj za življenjski obstoj

Trdovratna kočevska zima polagoma je odšla iz hribovite kočevske Sibirije, pustila pa je za seboj toliko znamenj revščine, pomanjkanja in stradeža, ki so že nekaj let trdovratni gostje kočevskih Slovencev, da se zavedni slovenski poznavalci žalostnih razmer, v katere so pahnjeni naši bratje na kočevskem jezikovnem otoku, po pravici lahko hudujejo na brezbriznost vseh tistih poklicnih faktorjev, ki so v prvi vrsti poklicani, da se zanimajo za boljše usodo kočevskih Slovencev. Vse preveč posveča naša javnost svojo pozornost samo narodnostnemu problemu kočevskih Slovencev, ki pa se ne bo zboljšal, dokler bodo gospodarske razmere takšne kakršne so. S prihajajočo poletno sezono se bodo spet nastežaj odprla vrata raznim potujočim dijaškim skupinam iz rajha in raznim tajnim agentom, ki hodijo od vasi do vasi in slikajo razmere v rajhu v mavričnih barvah. Nam je znana agilna in žilava propaganda, ki jo izvaja država tretjega rajha za svoje rajke na tistem koščku naše zemlje, ki je že v dobi črno-zolte reakcije bila vmesna postaja za prehod na morje, na naš Jadrán. Da bi še posebej poudarjali mogočno organizacijo, ki jo je nemški narodni socializem ustvaril za zamejno nemštvo, bi bilo v teh usodnih časih gotovo brez pomena, saj vsa naša javnost vé za zadnje dogodke, ki se odigravajo zaradi zaostritve teh problemov v naši bratski češkoslovaški državi. V času, ko se kočevski Slovenci bojujejo za življenjski obstoj, so lastniki kočevske zemlje in avtohtoni gospodarji največjih gruntov na Kočevskem, t. j. kočevski Nemci v javnih prostorih glasno zgražajo nad prepovedjo, ki zabranjuje avtomobilistom iz rajha izvešati na avtomobile zastavice s kljukastim križem. Pač dovolj otipljiv pojav za presojo, komu se pri nas, v naši svobodni državi godi bolje: ali našemu človeku, ki nima časa za takšna premišljevanja, ampak se v borbi za vsakdanji kruh peha ko črna zovina, ali lastnikom ogromnih kompleksov zemlje, ki je niti obdelati ne morejo in puste, da raste na najlepših njivah ob cestah trava, pa se po drugi plati delajo mučenike in govore o pravicah, ki jim jih nihče ne krati. V takšnem namišljenem

mučeništvu bodo najagresivnejši med njimi spet prirejali sestanke in poslušali predavanja agentov iz rajha. Študentje z nadržani in vojaško disciplino bodo spet prihajali na Kočevsko razkazovat svojim »mučeniškim rojakom« rasne vrline in v vojaškem duhu pridobljene sposobnosti. Naučili bodo še tiste »lojalne« Kočevjarje, ki so dosedaj mogoče stali ob strani, kako je treba znati na poedince osebno vplivati. Zopet se bodo množile kočevskim Slovencev, ki so najemniki v hišah bogatih Kočevjarjev, napovedane eksekucije, ako se ne bodo pokoravali navodilom za ponemčevanje. Mnogim Slovencev, ki so v hlapčevskih odnosih do bogatih kočevskih gospodarjev, bodo odpovedane službe, če bodo vztrajali v svoji narodni zavednosti. Kdor bo dovteten za podkupovanja, bo prejemal beraške podpore, ki se bodo podeljevale s prozornimi nameni. Kdor za takšne stvari ne bo pokazal razumevanja, tega se bo prisililo s strahovanjem, da bo klonil in se pričel namesto Ivan Mihelčič podpisovati lepega dne kot Johann Micheltschitsch . . . Ne samo, da se bodo slikale razmere v rajhu lepše, kakor v resnici so, zopet se bodo našli ljudje, ki se bodo očitno norčevali iz razmer, ki vladajo v našem javnem in gospodarskem življenju. Ali naj še pripisem, da imam na razpolago pismo, v katerem govori tujec, ki naše države menda še videl ni od blizu, v zaničljivem tonu o prilikah v naši državi. Hitlerizem na Kočevskem se zmerom bolj širi. Slovenske duhovščine na Kočevskem ni, slovensko učiteljstvo pa je v marsičem vezano v svojem delovanju. Tistega, ki je bil najagresivnejši za našo narodno stvar na Kočevskem, so gmotno ubile insecinirane politične prilike v zasmeh kočevskim Nemcem . . .

Vse to so vzroki, ki kriče po skorajšnjem izboljšanju gospodarskih razmer na Kočevskem, ker bo sicer naš človek utonil v valu potujčevanja. Agrarna reforma naj se na Kočevskem izvede čimprej in obsežno v korist kočevskih Slovencev, ki tvorijo danes izrazit proletarski razred na kočevskem jezikovnem otoku. Hranilnica in posojilnica za Dravsko banovino je pred meseci odprla svojo podružnico v Kočevju. Pričakovali smo, da bo Slo-

Stoletnica jugoslovanske konjeniške kraljevske garde. Na podobi vidimo Nj. Vel. kralja Petra II. in Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, ko jima komandant garde general Županjevič raportira po končanem deželeju.

venci deleženi od tega denarnega zavoda večjih blagodat. Naj se revnemu in delavnemu slovenskemu kmetskemu kolonu na Kočevskem dodeli po nekem ključu brezobrestno posojilo, da si bo mogel dokupiti k bajti še zemlje, brez katere se nikdar ne bo usidral na kočevskih tleh. Neka tovarna v Kočevju je omejila obrat in reducirala število slovenskih delavcev na minimum! Takšni poizkusi špekulativnega gospodarstva naj se od naših političnih in gospodarskih oblasti enkrat za vselej prepovedo vsaj na ozemlju, ki je narodnostno mešano! Kaj je s »kočevskim dinarjem«, ki ga je začela zbirati CMD? Naj se s tem denarjem ustanavljajo Slovencev na Kočevskem prosvetni domovi, v katerih se bo gojila naša beseda in naša pesem! In še eno je potrebno poudariti, kar naj si zapišemo za uho vsi tisti, ki bi radi na Kočevskem našli vstopnico za narodno skupščino: Prenehajte naše ljudi begati s političnimi frazami in se zavedajte, da je kočevsko slovensko delavno ljudstvo gospodarsko prešibko, da bi se smelo deliti v strankarske politične somišljenje in sovražnike. Na plodno in nesebično delo, za slovensko Kočevsko!

Domača bitka okoli evharističnega kongresa v Budimpešti

Med »Jutrom« in »Slovenecem« se je vnela precej »krvava bitka zavoljo evharističnega kongresa v Budimpešti, ki je bil zaključen že preteklo nedeljo. Borba med obema teče že nekaj dni. Kajpada, narod željan krvi, pa hlastno prebira in sledi, kako se ta dva gospoda drug drugega obmetavata. Stvar je seveda velevažna zadeva. Pri nas je že navada, da morajo imeti vse stvari, ki se zgodijo kje na tujem, tudi še naš zabaven, včasih resen, včasih pa neresen epilog. »Slovenec« je pa sicer sprva silno navdušeno pisal in poročal iz Budimpešte. Čim pa je evharistični kongres minil in se je g. poročevalec vrnil domov, ga je začela boleti glava ter je jel tarnati, da je mađžarska gospoda, ki je v Budimpešti hvallila in molila Boga v svili, brokatu, srebru in zlatu, izrabila evharistični kongres za svoje umazane revizionistične namene. K tej stvari se še vrnemo, ne zavoljo »Jutra« in »Slovenca«, nego zavoljo stvari same.

Podpora poplavljenecem

Ban Dravske banovine g. dr. Natlačen je odredil za nesrečne poplavljenec v Prekmurju 100.000 dinarjev podpore, ki je bila razdeljena med tamošnje hudo prizadeto ljudstvo. Vode so malone povsod že upadle ter se je ljudstvo že vrnilo in z žalostjo gleda na razdejane domove in opustošene njive in polja.

Uporniki v Mehiki poraženi

Četam predsednika mehiške republike Cardenasu je uspelo, da so popolnoma porazile upornike in tako zadušile vstajo, ki jo je vodil uporni general Cedillo. Tako se tajnim kapitalističnim silam, čijih orodje je bil general Cedilla, ni posrečilo vprizoriti v Mehiki zaradi petroleja prevrata oz. napraviti Mehike za drugo Španijo, kjer bi se narod v medsebojnih borbah tolkel za tuje interese, kot se to dogaja v Španiji.

Tedensko zrcalo

Kako govori čl. zun. minister

Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je imel pred nedavnim razgovor z dopisnikom angleškega delavskega lista »Daily Herald« o mednarodnih dogodkih in položaju Češkoslovaške. Ob tej priliki je minister dejal med drugim:

»Sporočite svojim prijateljem v angleški delavski stranki, da smo sicer majhen narod, da smo pa pripravljeni, če bi bilo treba, tudi sami braniti svojo svobodo. Ne prosimo Vas za Vašo pomoč zaradi velikodušnosti, marveč, ker menimo, da naša in Vaša svoboda neločljivo povezani med seboj. Stanovna odločnost bo potrebna še dolgo, če hočemo preorečiti vojno in rešiti demokracijo.«

Priznati je treba, da ima Češkoslovaška pogumne in demokratične zunanje ministre.

Gospoda in politika

Podeželsko glasilo hrvatskega kmetkega gibanja »Seljački dom« razpravlja v svoji zadnji številki o vlogi takozvane »gospode« v politiki in različnih narodnih in političnih pokretih ter med drugim ugotavlja:

»Taki ljudje bi radi, da bi politika postala izključno njihova stvar, kmetje pa naj bi se dalje samo orali in v potu svojega obraza pridelovali vsakdanji kruh za druge. Ti ljudje govore, da je politika neka višja znanost, ki je kmet ne more razumeti. Zato je dobri Bog poslal narodu nje, da vodijo njegovo politiko. Mi pa se vprašujemo, ali se more nekdo brigati za koga, ki ga ne pozna. Ali je lahko poslanec človek, ki nima pojma, kako kmet živi, misli in dela?«

Mnogo resnice je v teh besedah. Veljala bi prav tako tudi za razmere pri nas v Sloveniji. Toda kdo bi našteval, ko narod tako ali tako sam ve, kako je s to zadevo, saj se tudi pri nas gospoda kaj rada »pokmeti«, kadar gre za politiko in za reševanje našega milega in dragega naroda, kot se to čuje dan na dan.

Sistem, ki prepoveduje

V svoji 49. številki poroča »Delavska Politika« v uvodniku V obrambo kulture naslednje:

»Po vseh državah se uvaja za časopisje sistem, ki prepoveduje poročati o resničnih stvareh, politiki, dogodkih, justici, namerah itd. Kaj šele, da bi se o teh zabranjenih stvareh objavljale kritike ali tudi dobrohotne razprave. Vse to se godi zaradi — ljubega miru in da ne razburjamo sosednjih dežel, politikov zaradi njihovih prireditev in ukrepov. Te prepovedi so naravno neutemeljene ter značijo, da argumenti in pametne besede v javnem in mednarodnem življenju ne veljajo več. Po tem načelu se nihče nima pravice vtikati v javne dogodke, tudi če so še take budalosti.«

Kaj pravi »Samouprava«?

Glavno in službeno glasilo »Samouprava« v Beogradu objavlja v eni svojih zadnjih številki naslednje:

»Najbednejša je vloga, ki jo vrši v naših krajih nekoliko separatističnih agitatorjev in agentov. Jugoslovansko prebivalstvo je prepojeno z iskrenim rodoljubjem ter globoko razumeva pravi smisel našega narodnega in državnega življenja. To so sicer čutili vsi, ki so skušali propagirati separatizem ter razne avtonomije. Separatisti morajo končno uvideti, da nimajo ničesar več iskati v naših severnih krajih, ker pomeni njihova propaganda med prebivalstvom direktno provokacijo.«

Zakaj neki del slovenskega časopisja, ki je tudi v takozvanem sklopu in liniji, ki jo zastopa »Samouprava«, ne ponatiskuje takih »lekcij«? Prišel pa bo čas, ko bo mogoče na vse to še opozoriti. Da le takrat ne bo prevelike sramote, spoštovana gospoda...

Blagoslovjeno delo

Znano nabožno glasilo »Bogoljub« piše v svoji zadnji številki tudi o prihodu Frankovih nacionalističnih čet do Sredozemskega morja. To poročilo je zelo ganljivo in nadvse poučno informira čitatelje, kako je špansko krvoprelitje nadvse Bogu dopadljivo delo, ko pravi:

»Ko je general Aranda s svojimi »belimi« predel na veliki pepek pri mestu Vinaroz do morja, so nosili njegovi oddelki zastave, ovite s črnim florom, da se tako spominjajo smrti Gospodove na križu. General sam je stopil do morske obale. Generali so se ozirali nazaj, nato pa se sklonili. Nemočijo v morsko vodo in se potopili. Ko so se volali približali morju, so povzeli zastave, nato so potopili in opravili svoje velike molitve. Spominjali so se tudi tovarišev, ki so se v borbi med bojevanjem žrtvovali za domovino.«

Dajmo mladini priliko

Za narodno vzgojo

Navduševanje ob kozarcih in trkanje na prsa, to ne bo prava pot za čim večjo in popolnejšo nacionalizacijo severne slovenske pokrajine in njene prestolice — našega Maribora. Treba bo dejanj in dela, treba bo še marsikaj zgraditi, trdnega in praktičnega, na čemer bo potem slonel naša narodna trdnost in nepopustljivost.

Čestokrat je čuti v najrazličnejših razgovorih in ob raznih prilikah, da se v Mariboru vse preveč nemškutari ter da se je ta bolezen razpasla tudi med mladino. Tej ugotovitvi resda ni oporekati. Razine kulturne in prosvetne organizacije se sicer trudijo, da svojemu mlademu članstvu vcepijo trdno narodno zavest ter mu nudijo oporo in jim dajejo priliko, da potom samovzgoje in družabnosti izklesajo svoj jasni in nepopustljivi narodni obraz. To je mnogo. Za del mladine pa le ni še dovolj in na najbolj občutljivem mestu poskrbljeno v zadostni meri, to je za trgovsko, nameštensko in obrtniško mladino, zlasti imamo tu v mislih vajeniško mladino, ki resda »reže« vse preveč v nemškutarski smeri, o čemer se lahko človek vsepovsod prepriča. Zavedni mladini vsa čast. Nezavednim in onim, ki so prisiljeni v take razmere, pa je treba temeljito in čim prej nuditi pomoč. Kako?

Kar pogledimo: v svoji zagrizenosti in slepoti moramo imeti seve Slovenci v Ljubljani, ki je vendar v nacionalnem oziru stabilna, če se že tako izrazimo,

Ob sokolskem jubileju v Selnici ob Dravi

Dobra znamenja za narodno slogo

Vsi optimisti smatrajo, da vselej pogodijo pravo. Tako smo, kar tiče narodne sloge in skupnosti, tudi mi nepoboljšljivi optimisti in vedno verjamemo, da bomo polagoma prišli vsi k pameti, k čemur naj bi nam še prav posebno pripomogli letošnji binkoštni prazniki, ki so v znamenju razsvetljenja duha.

Tega vtisa se nismo mogli znebiti niti na praznik 26. maja, ko je v Selnici ob Dravi priredilo tamošnje Sokolsko društvo svoj srebrni jubilej. Ob priliki te prireditve smo bili dirljivo ganjeni nad res napredujočo narodno slogo in skupnostjo, ki nam je v vsakim dnevem bolj in bolj potrebna. Izletnika in navdušenega pristaša narodne sloge je ob prihodu v

kar dva vajeniška domova, da v njih kajpada vzgajamo tudi nekoliko »po strankarsko«. V Mariboru, ki bi bil tega daleko bolj potreben, pa seveda nobenega vajeniškega doma. Potem pa še recite, da Slovenci ne delamo z vso paro za naše skupno narodno zavest. Nesmiselno bi bilo obširno opisovati razmere. Naj ob tej priliki spet ponovimo že davno zahtevno vsega nacionalnega Maribora in pa severne pokrajine, da se čim prej zgradi v Mariboru velik in moderno urejen vajeniški dom. S tem bomo v enem zamahu rešili silno važen nacionalen problem, ki pa je tudi socialnega značaja. Čemu bi se samo jezili in sponašali nad ono mladino. Nekaj krivde leži že na njej, večina pa nikakor ne. Kdo ve, v kakšnih razmerah mora živeti in se učiti ta mladina. Kdo ve, pod kakšnimi vplivi je in pod kakšnimi pogoji sploh dozoreva do svojega mojstrskega izpita. Dajmo tej mladini priliko za nacionalno in tudi moralno vzgojo. Nikar je ne puščajmo same sebi in pa onim, pod čigar vpliv je v mnogih slučajih izpostavljena. Koliko grenkega mora ta mladina preživeti, kdo ji vidi v dušo in srce? Koliko ponižanj mora pretrpeti. In ni čuda, če brez opore in trdne vzgojne pomoči omaga pod pezo razmer in pritiskom. Vajeniški dom, to je eno glavnih vprašanj. Upajmo, da naš klic ne bo zaman. Zakaj v tem pogledu je vsako leto, ki ga zamudimo, nepopravljiva narodna, moralna in socialna škoda.

Kruh je Slovincem povoden ob Sotli

Pod tem naslovom smo opisali v številki 15. »Edinosti« od 21. maja 1938. obupne razmere na našem žitnem trgu. Druge države, ki niti niso žitorodne v pravem pomenu besede, se redno zalagajo za posebne namene in po načelih skrbnega gospodarja z velikimi količinami krušnega zrnja, nam pa krušni živež že pohaja, ko je ozimina spomladi jedva pošteno poglala.

Kruh pri nas umetno podražujejo. Bestije. Veste, kaj je bestija? Živina, zver, ki ji pri nas baje ni moči do živega. Zato tudi nič ne vemo za židovsko vprašanje, ki se z njim toliko ukvarjajo v nekih sosednjih deželah. Pri nas vsega tega ni treba. Je li? Neki krščenci niso nič boljši.

Pravkar poročajo listi, da so dovolili uvoz tisoč vagonov pšenice brez carine, ki smo ga tudi mi zahtevali. Ta posel je prevzel »Prizad«, torej tista opovlaščena (privilegirana) družba, ki je, kakor so dopovedovali nevernim Tomažem, preveč krušnega zrnja izvozila s stomilijonskim zaslužkom. Upati je, da se bo dalo nekaj zaslužiti tudi pri uvozu. Sicer pa bo tisoč vagonov, to je samo deset milijonov kg, malo izdalo za več kot toliko lačnih jugoslovanskih želodcev. Saj ne pride niti 1 kg na enega državljan. Morda komaj dovolj za dva, tri gladne dneve.

Znabit pride težko pričakovano blago iz bogatih tujih žitnih skladišč — bližnje morske luke, torej lahko že prav kmalu. Ali pa dobimo zopet nazaj nekaj tiste pšenice, ki smo je preveč izvozili? Da bo cenejša, kakor naša doma. Potem bi vendarle jedli kruh iz jugoslovanske moke, ki nam najbolj tekne. Brez kazni za povzročitelje takšnih razmer.

Taka stvar, kakor še mnoge druge reči, bi se dala učinkovito urediti najdalje v 24 urah. V prosvetljeni dobi radiotelefonijske. Namesto toliko dolgočasnih in dragih pisarij, sej, poverjenstev (komisij) in posvetovanj, odnosno poizvedb (anket) je treba več stvarne sposobnosti in pogumnih, poštenih dejanj, čijih posledek bi bili trajno dobri uspehi za občestvo.

Sotlski.

11. junij, rojstni dan bratov Radičev

Učitelja vzornika hrvatskega seljaštva, dr. Ante Radič (1868—1919) in Stjepan Radič (1871—1928) sta se narodila res po lepem naključju istega dneva, namreč 11. junija 1868., odnosno 1871. leta. Oba sta znana in tudi v tujini priznana velika duševna dobrotnika svojega, po napredku hrepenečega naroda. Vse, kar hrvatsko seljaštvo danes podvzema in uvaja ali opušča v družabnem, prosvetnem, gospodarskem in političnem pogledu, je nasledek plemenitih nauk in načrtov bratov Radičev. Današnji vodja Hrvaov, dr. Vladko Maček, je dosledni izvrševalec teh svetlih nauk in načrtov. Hvaležni spomin na mnogo prerano preminula brata Radiča je v hrvatskem ljudstvu tako živ in tako globoko zasidran, da mu ni primere ne v hrvatski zgodovini ne zlahka v zgodovini katerega koli drugega prosvetljenega naroda na svetu. To se čisto posebno vidno pokaže že nekaj let sem o rojstnem dnevu bratov Radičev. Tako bo tudi letos, zdaj že tretjič, točno čez teden dni po vsej lepi hrvatski zemlji, ki se na to tako rekoč pobožno pripravlja na svojstven, pristno narodni način. To je res prava, prisrčna narodna pobožnost v spomin nepozabnim bratoma Radičema, pokojnima ustvariteljema in voditeljema sijajnega hrvatskega seljaškega pokreta.

Rojstni dan obeh Radičev bodo torej Hrvatje tudi letos proslavljali po določnem načrtu, ki ga je odredilo vodstvo »Seljačke Sloge« v Zagrebu za vse člane in članice HSS. Kakor posnemamo iz zagrebških novin, se morajo že dne 10. junija, na predvečer rojstnega dneva, zbrati vsi zavedni in pravi Hrvati ob 20. uri na svojih domovih. Priporočajo, da se naj zbere v eni hiši po več družin. Najstarejši izmed navzočih pojasni pomen bratov Radičev za napredek hrvatskega seljaštva. Mladina zažiga kresove in strelja s topiči. Nato se vsi zberejo in skupno zapojejo za to odrejeno pesem. Najstarejši član družine prižge sveče pred slikami Matije Gubca, dr. Antona Radiča in Stjepana Radiča. Medtem ko družina ponoči počiva, mora en domačin bedeti vso noč, da ob jutranji zori zbudi vso družino. Vsi vkup grejo na polje. Ob vzhajanju sonca, točno ob 4. uri pobožno umolknejo in dve minuti zbrano mislijo samo na rajna Radiča in njuno delo. Zenske so v narodni beli obleki. Opoldne se zberejo vsi vaščani na določenem mestu sela, kjer se razgovarjajo o pokojnih Radičih do 14. ure. Proslavo znamenitega dvojnega rojstnega dne zaključijo zvečer z zahvalno molitvico.

Dr. Vladko Maček sam je izdal in objavil med drugim tudi v »Seljačkem Domu« od 26. maja 1938. sledeči poziv, ki ga prinašamo v slovenskem prevodu:

»11. junij — rojstni dan bratov Radičev — je že tretje leto posvečen prosvetnemu hrvatskemu seljaškemu pokretu v tem smislu, da se posebno tega dneva vsi osveščamo z njunim naukom, z njunimi mislimi in z njunim zgledom.

Seljačka Sloga je napravila — tokrat sporazumno z Gospodarsko Slogo — tudi spored za proslavo tega dneva, ki sem ga jaz odobril in v posebni okrožnici priporočil, da ga povsod do kraja izvedejo.

Zato pozivam vse politične, gospodarske in prosvetne organizacije ter društva, da vsi, tudi najmanjši krajevni odbori skličejo seje ali skupne sestanke, na katerih si delo porazdele, najkasneje na binkoštno nedeljo ali na binkoštni ponedeljek.

Najbolje bi bilo, da bi v vsaki hiši čitali kakšen Radičev članek ali razpravo. Naprednejši kraji že imajo Radičeva dela, a drugi si jih naj zdaj nabavijo.

Zavoljo zakasnitve poljskih del se more ta proslava obaviti tudi v nedeljo, dne 12. junija.

O uspehu bodo obvestili mene predsedniki okrajnih organizacij in narodni poslanci, Seljačko Slogo in Gospodarsko Slogo pa njuni poverjeniki, in sicer do 20. junija.«

V tej in taki narodni pobožnosti, izvirajoči iz v ognju preizkušene bratske vzajemnosti in zvestobe ter seljaškega dostojanstva, je nezlomljiva sila hrvatskega seljaškega pokreta, ki vzbuja upravičeno občudovanje in spoštovanje pri vseh stvarno mislečih ljudeh. Takšen pokret vodi v gotovo zmago poštene misli prebujenega hrvatskega kmečko-delavskega ljudstva.

V prihodnji številki »Edinosti«, ki izide baš na rojstni dan bratov Radičev, se bomo tudi mi spominjali obletnice rojstva velikih buditeljev, učiteljev in vodij hrvatskega seljaštva s prikladno razpravo in po možnosti s slikami vodilnih hrvatskih vzornikov.

Počkov.

Vojni almanah

(20 let naše vojske).

Izšla je naša reprezentativna in elitna publikacija »Vojni almanah«, ki prinaša več aktualnih člankov, zanimivih pripovedk in črtic, več pesmi in anekdot. Almanah je lep in bogato ilustriran. Uvodne besede so napisali minister vojske in mornarice in komandant letalstva ter komandant. Članke, črtice in pesmi pa so prispevali naši najpopularnejši novinarji, književniki in pesniki. V Almanahu je nad 150 podob o vojski in zanimivih dogodkih. Cena 30, 50 in 100 din. Kompletna izdaja 100—150. Naročila: Beograd, Njegoševa 11, ček. rač. Pošt. hran. v Beogradu št. 5381.

Počitek po trudapolnem delu na polju...

Kmetska mladina poziva:

Združimo vse narodne sile

Na tem mestu moramo z veseljem ugotoviti, da so zadnji čas čedalje številnejši glasovi in predlogi, ki pozivajo k narodni slogi in enotnosti, ki pozivajo na enoten branik interesov in življenjskih zahtev celokupnosti, ne oziraje se na različno svetovno-nazorsko pripadnost. Ti predlogi se porajajo zlasti po zadnjih mednarodnih dogodkih, ki so bili takega značaja, da se je moral vsakdo, ki mu je pri srcu bodočnost naroda, ob njih globoko zamisliti ter je spoznal, da po dosedanji razdiralni poti ne smemo več dalje, nego je treba napotiti vse narodove sile k skupnemu in enotnemu delu. Vsi ti predlogi in glasovi nas tem bolj veselijo, ker obenem dovolj jasno potrjujejo načelno stališče o enotnem nastopu, h kateremu je pozivala naša »Edinost« koj spočetka, še prej nego je sploh prišlo do kritičnih mednarodnih dogodkov, ki

so menda le iztreznili marsikatero slovensko glavo. Kolikor so bili ob takratnem načelnem stališču »Edinosti« mnogi nejeverni Tomaži, v toliko večje zadoščenje nam je, da smo že pred vsemi temi dogodki pozivali k skupnemu gospodarskemu, socialnemu in narodno-obrambnemu delu.

Prav posebno nas veseli, da prihaja klic za skupno delo vprav od slovenske kmetske mladine. To je klic iz ljudstva, iz naroda. Pričakujemo, da bo ta klic kmetske mladine vzdramil še marsikoga in ga pripeljal na pravo pot, ob časi, ki je resen, in ki terja od vsakogar, da se kof mož postavi na branik.

V naslednjem objavljamo resolucijo »Zveze kmetskih fantov in deklet«, ki združuje v svojih kulturno-prosvetnih vrstah nad 20.000 članov in članic slovenske podeželske mladine.

Resolucija

Glavnega odbora Zveze kmetskih fantov in deklet, sprejeta na II. redni seji v Celju dne 15. maja 1938.

»Izpovedujoč mnenje celotnega članstva, je Glavni odbor Zveze kmetskih fantov in deklet z ozirom na položaj, ki je nastal po nedavnih mednarodnih dogodkih, dolžan ugotoviti:

1. Da je bil vselej in povsod najvišji namen in smoter vsega kulturno-prosvetnega dela Zveze kmetskih fantov in deklet, vzgojiti novo generacijo slovenske kmetske mladine v svobodoljubju ter stanovski, narodni in državljski zavesti.

2. Da je potrebno krepiti slovensko narodno zavest in pojačati čut pripadnosti k narodnostnemu sklopu Jugoslavije, da vzraste novo pokolenje slovenskega kmeta, neodvisno od vsakega tujega vpliva, optimistično in zavedajoče se odgovornosti za narodno bodočnost in državno samostojnost.

3. Da je potrebna združitev vseh narodnih sil, ki naj se izraža v čim tes-

nejšem sodelovanju vseh slovenskih organizacij v narodno-obrambne svrhe, ki naj — pridružujoč si tudi v naprej posebnost svojih pogledov — v skupnem delu in manifestacijah prikažejo enotnost narodne volje povsod in v vseh vprašanih, ki se tičejo narodne in državne eksistence in svobode.

4. Da je za dosego socialnih ciljev slovenskega kmetstva in za zagotovitev svobode kmetskega doma in njegovga napredka, ki je temelj narodne neodvisnosti, pripravljena sodelovati z vsemi odgovarjajočimi stanovskimi ustanovami slovenskega kmeta in tako pojačati zahteve kmetskega ljudstva, ki terjajo z ozirom na tujo podtalno propagando nujne rešitve.

V trdnem prepričanju, da more le složno delo vseh plasti naroda zasigurati njegov obstoj in napredek, dajemo to resolucijo v javnost.

Glavni odbor
Zveze kmetskih fantov in deklet
v Ljubljani.

Kulturna obzoria

Iz delovanja mariborske Ljudske univerze

V ponedeljek se je vršil občni zbor mariborske Ljudske univerze, na katerem se je podal račun o njenem delovanju v pretekli sezoni in se je sklepalo o prihodnjem delu. Iz poročil odbornikov navajamo nekaj statističnih podatkov.

Bilo je 52 prireditev, od teh 8 pokrajinskega oziroma potopisnega značaja, 9 literarnih predavanj in 3 literarni večeri, ki so vsi zelo dobro uspeli, nadalje 8 naravoslovnih, 4 gospodarska, 3 politična, 3 zgodovinska, 2 umetniška, 1 jezikoslovno, 1 glasbeno, 1 aeronavstično predavanje in 3 kulturni filmi. V ospredju teh prireditev je bil ciklus antropoloških predavanj (7), ki so posebno zanimala. Največji materialni uspeh je imelo predavanje o Triglavskem narodnem parku. Po jeziku predavateljev se delijo predavanja na 40 slovenskih, 7 hrvaških, 2 češki in 1 francosko. Skoro polovica predavateljev (21) so bili Maribor-

čani, kar predstavlja gotovo za naše znanstvenike veliko priznanje. Predavanja so se vršila večinoma samostojna v lastni režiji, včasih pa v zvezi z Mariborskimi kulturnimi ustanovami (Jugoslovansko-češkoslovaško ligo, Francoskim krožkom, Koroškim klubom in hrvaškim kulturnim društvom »Napredak«. Poslušalcev je bilo v celotni okolici 8000. Finančno stanje izkazuje 30.000 din dohodkov in 26.000 din izdatkov. — Poleg tega se je vršil še v okviru mariborske Ljudske univerze pod vodstvom prof. dr. Crneka ekonomski tečaj, ki je prav dobro uspel. Obiskovalo ga je 10—40 obiskovalcev.

Prihodnje leto bo vodil mariborsko Ljudsko univerzo sledeči odbor: predsednik ing. Kukovec, podpredsednik prelat dr. Kovačič, namest. predsed. ravnatelj dr. Tomišček, tajnik prof. Stupan, namest. prof. Bunc, blagajnik Matelič, namest.

prof. Kos, refer. za strokovne tečaje prof. dr. Crnek, glasb. ref. prof. Družovič; odborniki: Maistrova, min. dr. Kukovec, prof. Rihtar, prof. Bizjak, dr. Travner, dr. Dolar, nadz. Senkovič in upr. Vrbl.

Ljud. univerza v Ptuj

Na občnem zboru Mariborske Ljudske univerze je podal v imenu njene podružnice v Ptuj poročilo njen predsednik prof. Cajnkar. Društvo, ki se je ustanovilo na pobudo medicina Salamuna, se je že dobro razvilo in kaže veliko delavnost. Imelo je več predavanj (predavatelje: gg. Baš, Vidmar, J. Mlakar, Gosar, Preobraženski, Verčon, Šedivy, Debenak, Bunc, Podbevšek, J. Kozak in dr.) Uspel je tudi večer domačih umetnikov. Obiskovalcev je bilo okoli 1300. Prihodnje leto bo živeła Ljudska univerza samostojno in ne več kot podružnica.

Obe Ljudski univerzi, mariborska in ptujška, predstavljata za našo severno mejo kulturni faktor, ki daleč presega krajevno pomembnost in zasluži vso podporo celokupne slovenske javnosti. Kedaj se bomo že enkrat odvadili gledati na naše obmejne probleme iz ozkega stališča, ki vidi v tem le lokalno zadevo, ki »jo bodo že sami opravili!«? Saj je Ljudska univerza kakor nalašč pripravljena, da pomaga graditi tu na meji močno narodno kulturo, ki bi na najširši osnovi družila Slovence brez raplike prepričanja. Priznati moramo, da se oba zavoda uspešno trudita, da dosežeta to svoje veliko poslanstvo. Kar bi si mi želeli, je samo čim tesnejša zveza s slovenskim središčem, ki ima še mnogo premalo smisla za njuno kulturno delo. Naša slovenska univerza bi bila v prvi vrsti poklicana, da zalaga slovenski sever s svojimi strokovnjaki in znanstveniki.

Finžgarjev »Divji lovec« na mariborskem odru

Na prvi pogled je bilo tvegano postaviti na oder delo, ki nam je po svojem osnovnem, močno romantičnem občutju in po zelo primitivni dramatični tehniki, ki je tako značilna za ljudske igre, že močno tuja. Tako bi človek sodil na prvi pogled. Eđini moment, ki je govoril za tako predstavo, je bila priljubljenost kmečkih sižejev, ki jih je Maribor pokazal posebno pri gostovanjih Koržetovih diletantov iz Cirkovcev. In človeku se primera kar sama vsiljuje, čeprav gre za dve navidezno povsem nesorodni, da ne rečem nasprotni deli. Finžgarjev »Divji lovec« s svojim izrazitim gorenjskim lokalnim koloritom, ki smo ga po krivem, tudi to je treba enkrat povedati, smatrali dolgo kot e d i n o manifestacijo slovenske značilnosti, ima nek prav poseben, človek bi dejal gasparjevski toplo romantični čar znamenj ob poti, višecih nagljev, prazničnih peč in pisanih ornamentov. Proti temu je Korže kar nekam hladen, čeprav nam kineta v njegovem delavniku in sočnem jeziku morda bolje približa. Kar pa se tiče dramske napetosti in povezanosti prizorov ter neke enovitosti, je Finžgarjev »Divji lovec« delo, ki bo vedno našlo svojo hvaležno publiko. — Uprizoritev sama je skušala posebno povdariti tisto stran, ki je pri Finžgarju še danes močna: njena romantična toplina in prisrčnost. To je režiserju (Malec), posebno pa inscenatorju (ing. arh. Franz) izredno uspelo. Malo smo imeli na mariborskem odru inscenacij, ki bi bile z delom v tako tesni zvezi in ki bi ga tako podčrtale kakor Franzova, posebno v prvem dejanju. Malec nas mnogokrat presenetil s svojo razdelitvijo vlog. Tokrat je bila njegova izbira posebno pri Blažu, Rasbergerjevi, Košiču in Koviču res srečna. Posebno Košičev Tonček nam bo ostal še dolgo v spominu.

Ta in zadnja predstava je pokazala, da je med mlajšimi igralci še mnogo skritih sil, ki jih žal še premalo poznamo.

Posebno poglavje je oderski jezik. Igralo se je v nekem kompromisu med knjižnim jezikom in prizadevanji nekaterih igralcev, da bi govorili gorenjščino. Kar se tega tiče, je bila polanščina naših Cirkovčanov nekaj čisto drugega! Da so tu težave, bo moral vsakdo priznati, ampak da je bilo to, kar smo zadnjič slišali, vse kar se doseči, pač ne verjamem. jad.

Kulturni drobiž

Kriza dunajskih gledališč. Znani dunajski »Theater an der Wien« je prenehal igrati. Tudi drugim gledališčem gre trdo. Nemara je to posledica Göringove obsodbe avstrijske »Gemütlichkeit« (prostodušnosti)?

Roman Karla Novega »Hočemo živeti«, čigar en odstavek smo slišali na recitacijskem večeru, ki sta ga priredila češka pisateljica Novy in Hora pred meseci v Ljubljani in Mariboru, je izšel v hrvaščini. Žal so ga morali nekoliko skrajšati.

RADIO LJUBLJANA

Nedelja, 5. junija. 8 Kvarter rogov. 8.45 Napovedi, poročila. 9 Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve v Ljubljani. 10 Verski govor (g. prior Valerijan Učak). 10.15 Slavnostne koračnice (plošče). 10.45 Otvoritev kongresa Društva za ceste (prenos iz Trgovskega doma). 11.30 Koncert. Sodeluje g. Jože Gostič, tenorist zagreb. opere in Radijski orkester. 13 Napovedi, poročila. 13.20 Kar imamo, to vam damo (plošče po željah). 17 Veselo popoldne za birmance. Sodelujejo: Radijski orkester, člani radijske igralne družine in plošče. 19 Napovedi, poročila. 19.30 Nac. ura. 19.50 Slovenska ura. 20.30 Koncert vojaške godbe. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Ples in dobra volja sta družabnika najbolja (plošče).

Ponedeljek, 6. junija. 9 Napovedi. 9.05 Plošče. 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 9.45 Verski govor (g. rav. Jože Jagodič). 10 Poskočne ne vesele (plošče). 11 Otroška ura (gdč. Manica Komarova). 11.30 Vesel opoldanski koncert. Sodelujeta Radijski orkester in Cimermanov kvartet. 13 Napovedi, poročila. 13.20 Kar želite, to dobite (plošče po željah). 17 Gospodarska navodila za junij in tržne cene. 17.30 Šramel učiteljskih abiturijentov, pevске vločke poje g. Drago Zagar, pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek; 19 Napovedi, poročila. 19.30 Nac. ura. 19.50 Čajkovskij: Slovenska koračnica (plošče). 20 »Trie ženine«. Glasbeni pisani večer. Zamisel in izvedba Adamičevih fantov. Sodelujejo člani Rad. igr. družine in Adamičev jazz. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Radijski orkester.

Torek, 7. junija. 11 Šolska ura: Moje knjige in moja knjižnica (g. Oskar Hudales). 12 Uvertura (plošče). 12.45 Poročila. 13 Napovedi. 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 14 Napovedi. 18 Pester spored Radijskega orkestra. 18.40 Devize, devizne omejitve in način plačila brez deviz (g. dr. Josip Mihelak). 19 Napovedi, poročila. 19.30 Nac. ura. 19.50 Deset minut zabave. 20 Koncert Radijskega orkestra. 21 Rossini: Italijanka iz Alžira, opera (prenos iz Rima). 22 Napovedi, poročila.

Sreda, 8. junija. 12 Izpod južnega sonca (plošče). 12.45 Poročila. 13 Napovedi. 13.20 Operetni venčki (plošče). 14 Napovedi. 18 Originalna švicarska godba (Malenškov trio). 18.40 Opazuj in poskušaj (g. prof. M. Adlešič). 19 Napovedi, poročila. 19.30 Nac. ura. 19.50 Šaltovskij, kotiček. 20 Koncert Schwabovih in Foersterjevih pesmi (Akademijski pevski kvintet). 20.45 Joh. Seb. Bach: Brandenburški koncert št. 2 (plošče). 21.10 Klavirski koncert. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Koncert na dveh citrah.

Četrtek, 9. junija. 12 Operni odlomki (plošče). 12.45 Poročila. 13 Napovedi. 13.20 Znani plesni orkestri (plošče). 14 Napovedi. 18 Zvoki iz Jugoslavije (Radijski orkester). 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). 19 Napovedi, poročila. 19.30 Nac. ura. 19.50 Deset minut zabave. 20 Iz opernega sveta (Radijski orkester). 21.10 Rondo — V. ura: Brahms — Dvorak — Rosenstock — Koporc (predavanje: g. Srečko Koporc, klavirske točke: gdč. Herta Seifert). 22 Napovedi, poročila. 22.15 Radijski orkester in g. Mirko Premelj.

Petek, 10. junija. 12 Iz naših krajev (plošče). 12.45 Poročila. 13 Napovedi. 13.20 Koncert Radijskega orkestra. 14 Napovedi. 18 Pester koncert Radijskega orkestra. 18.40 Kupovanje živil na trgu (g. Ivanka Velikonja). 19 Napovedi, poročila. 19.30 Nac. ura. 19.50 Izseljeniške zanimivosti (g. Jože Premrov). 20 Koncert Radijskega orkestra. 20.30 Prenos jugoslov.-evropskega koncerta iz Beograda. 21.45 Ksilofon in saksofon (plošče). 22 Napovedi, poročila. 22.30 Angleške plošče.

Sobota, 11. junija. 12 Plošče svirajo kar same, nekaj zate, nekaj zame. 12.45 Poročila. 13 Napovedi. 13.20 Plošče. 14 Napovedi. 18 Za delopust (igra Radijski orkester). 18.40 Pogovori s poslušalci. 19 Napovedi, poročila. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pregled spreda. 20 Zunanja politika (g. dr. Alojzij Kuhar). 20.30 Joža Vombberger: SOS (Jaka Smolarka v konkurzu), vesela zvočna igra. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Za dober konec (igra Radijski orkester).

Marsikdo ne ve, da je treba naše čipkarstvo uvrstiti med najstarejše dokumente naše kulturne tradicije; Slovenke se pečajo s čipkarstvom že od njega dni, kar nam dokazujejo tudi pisani zgodovinski viri in tudi same dragocene čipke v nekaterih naših starih cerkvah ter v muzeju. Na svoje čipkarstvo smo Slovenci ponosni pred vsem svetom, ne le zato, ker ima tako lepo tradicijo, temveč tudi, ker je na izredno visoki stopnji. Naše čipke so znane po vsem svetu ter po svoji kvaliteti dosegajo, če ne že prekašajo, dragocene bruseljske in tudi že beneške čipke. Zato je prav, da bo na letošnjem spomladanskem Ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija Zveza gospodinj priredila razstavo izdelkov ženske domače obrti ter dostojno prikazala visoko stopnjo našega čipkarstva.

Odrežite in priložite vprašanju

Svetovalec
»Edinosti«

odgovorja samo na vprašanja,
ki jim le križičen in odrezek!
»EDINOST« 11. junija 1938

Dopisi „Edinosti“

Ptuj

Preteklo nedeljo so se v spodnji dvorani Narodnega doma zbrali zastopniki in predstavniki Društva kmetijskih fantov in deklet iz našega okraja, kjer so pretehtali storjeno delo v pretekli in napravili načrt za bodočo poslovno dobo. Razen enega so bila vsa društva prav dobro zastopana. Iz poročil je bilo razvidno, da je pododbor priredil poslovno-organizatorični tečaj, meddruštveno tekmo koscev v Vodrancih, kolesarsko dirko ter izlet, društva pa poleg tekem še številna predavanja, igre, izlete, sestanke in druge prireditve. Opaža se tudi, da člani kmetijsko-mladinskega gibanja marljivo sodelujejo v zadrukah, kmet. strokovnih, vitezkih, humanitarnih in narodno-obrambnih organizacijah, kar je razveseljivo dejstvo in kaže, da smo na zdravji razvojni poti. Pri volitvah v ptujski pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet so bili soglasno izvoljeni tov.: Joško Tomazič, Vitan, predsednik; Fr. Holc, Zagorci, I. podpredsednik; Joško Zelenik, Sv. Urban, II. podpredsednik; Mirko Plepolec, Središče, tajnik; Jurij Cestnik, Hajdina, namestnik; Ivo Šavora, blagajnik; Alojz Neubauer, Ptuj, namestnik; odborniki in njih namestniki: Micika Zorjan, Horvat Anton, Kocjan Milka, Fridl Alojz, Frančička Štampar, Ogrizek Martin, Veingartner Janez, Ekart Alojz, Holc Alojzija, Verhovčak Avgust, Gobjkovič Trezika in Otarepec Anton. Vidimo, da so pri delu prave, neutrudljive in neustrašne roke, zato upravičeno pričakujemo, da se bo delo za kulturni in gospodarski dvig naše vasi tudi letos nadaljevalo ter pri tem želimo našim fantom in dekletom obilo uspeha. Delo daje pravico!

Rogaška Slatina

«EDINOST» DOBITE V ROGAŠKI SLATINI V TRAFIKI GOSPE RIBARIČEVE. Naše ugledne naročnike in naročnice prosimo, da opozorijo svoje prijateljice, znanke, sosede i. sl. na »Edinost« in da naš tednik, ki želi vsestransko ustreči, vsem in vsakomur priporočajo. »Edinost« je list za kmeta, delavca, obrtnika, izobraženca! Citajte jo natančno in pazljivo!

Gospodinje rade prebirajo »Edinost« na 6. strani, namreč »Gospodinski kotiček«. Noben slovenski časopis nima o gospodinjstvu tako zanimive in obširne vsebine, a tudi tako pestre ne kot naš tednik. Kar celo stran! S posebnim zanimanjem so naše mame in tete prečitale v zadnji »Edinosti« članice »Sončenje in iztepanje posteljnih blazin«. Pri nas imamo s tem mnogo opravka, ker smo tujsko-prometni kraj. Tudi »kuhinja« rade prebirajo. Priporočamo našim uglednim gospodinjdam, da si »gospodinski kotiček« izrežejo ter ga shranijo v posebno mapo. Sčasoma bo nastala lepa gospodinjstva knjiga!

Otrok se je izgubil na Boču. Triletna Jančič Micika se je izgubila. Zadržni so jo videli neki izletniki v nedeljo, dne 15. maja pod Bočem. Pač žalostno za starše, da se jim izgubi otrok, ki je še bolj negodno kot kako pišče.

Pevsko društvo »Sloga« s krogom prijateljev lepe slovenske in jugoslovanske pesmi je priredilo v nedeljo, 29. maja majniški izlet k prelepemu in romantičnemu Sv. Florjanu. Na domačiji gospe Julke Fišerjeve, ki je pripravila izletnikom prav krepek prigrizek (pečeno odojče), je v lepi popoldan donela lepa pesem.

Deževje pred tednom dni in še prej je povzročilo v Sotlini dolini naše okolice povodni, ki je povzročila mestoma na travnikih

SEJMI

- 6. junija: Novo mesto, Zagorje ob Savi, Ormož, Murska Sobota.
- 7. junija: Bučeva vas, Metlika, Radovljica, Šent Vid pri Stični, Ormož, Črnomelj, Vače, Loški potok, Radhova vas, Ljutomer, Laško, Marenberg, Mozirje, Pristava, Kaple pri Brežicah Ptuj, Dol, Lohdava.
- 8. junija: Celje, Ptuj, Trbovlje.
- 9. junija: Ig, Skocjan, Žužemberk, Slivnica, Pilištani, Turušče.
- 10. junija: Lož, Maribor.
- 11. junija: Brežice, Celje, Trbovlje.

Naše tržišče in cene

Les. V trgovini z lesom še vedno vlada precejšnje mrtvilo. Preko zimske sezone so se precej nakopile zaloge. Izvoza ni velikega, domača poraba pa je zaradi manjše gradbenosti tudi nekoliko padla. Povprečno se gibljejo cene: Tesan les 160–220 din za kub. meter. Smrekovi hlodi od 130–160 din, barovi hlodi od 140–180, macesnovi hlodi od 250–340. Drva trda od 60–75 din za meter. Smrekov rezan les 300–370 din za kub. meter.

Živina. Tudi v kupčiji z živino ni opaziti posebne živahnosti. Sejmi so sicer dobro zasedeni, vendar pa ni večjega povpraševanja. Cene se povprečno gibljejo naslednje: debeli voli 4.50–5.75 din za kg, poldebili voli 3.50–4.50, plemenski 4.50–6, biki 3.50–5, krave debele 4.25–5.25, plemenske krave 3.50–4.75, klóbasarice 2.50–3.50, molzne krave 3.75–5, mlada živina 4–6, teleta 5.50 do 7.50 din.

Svinje. Mnogo boljše je razpoloženje v kupčiji s svinjami. Cene so trdne, povpraševanje precejšnje. Povprečne cene: mladi prašički od 5–6 tednov stari 80–120, 7–9 tednov 120–140, 3–4 mesece 150–200, 8 do 10 mesecev 400–800 din, špeharji od 9–10

občutno škodo. Treba bo začeti ob priliki misliti tudi na to, kako ubogega kmeta rešiti takih ponavljajočih se škod.

Radeče

Strokovni tečaj povišan v strokovno nadaljevalno šolo. Na željo tukajšnjih obrtnikov ter na prošnjo šolskega vodje g. Adalberta Božiča je kraljeva banska uprava povišala sedemmesečni obrtni strokovni tečaj v strokovno nadaljevalno šolo, ki bo trajala devet mesecev in se bo pričela s prihodnjim šolskim letom. Teritorij nove šole obsega: Loko pri Zidanem mostu, Zidani most, Svibno, Podkraj, Jagnjenico in Radeče. Vsi vajenci so po obrtnem zakonu dolžni hoditi v imenovano šolo, s čimer se obveščajo tudi obrtniki-mojstri in trgovci.

Obrtne ceste! Cesta, ki drži od Zidanega mosta do Radeč, je bila preteklo leto na mestu usada deloma popravišana. Delavci so napravili škarmo, ki je stala 1200 dinarjev, niso je pa ogradili. Naprošamo sreski cestni odbor v Laškem, da v izogib ev. nesrečam pusti ograditi cesto, ali pa jo da zasadi z živo mejo, kakor je skoro na vseh mestih, kjer pada breg strmo v Savo. Nadalje naprošamo, da imenovani odbor da popraviti most, ki drži čez Savo. Na nekaterih mestih so že zelo obrabljeni leseni pragoči, ki povzročajo silno neprijetno vožnjo.

Zidani most

Kolesarska nesreča. Pretekli teden se je pripetila na cesti med Loko in Radečani težka kolesarska nesreča, ki bi kmalu zahtevala žrtev v osebi Franca Kajtna, železničarja na Zid. mostu. Po klancu je naletel na kamen, zaradi česar je padel in se precej hudo poškodoval po glavi in dobil tudi pretres možganov.

Železniška nesreča. Pretekli teden je lokomotiva brzega vlaka zavozila v zadnji voz tovornega vlaka, ki je stal na postaji. Dva vagona sta se iztirila. Precej se je poškodoval tudi železničar g. Potočnik iz Majlanda. Vendar pa poškodbe niso nevarne.

Jastrebc

Na binškoštni ponedeljek, dne 6. junija se vrši na senčnatem vrtu tovariša Jakoba Zabavnika tombola s prav lepimi in koristnimi dobitki, na katero Vas vabi Prostovoljna gasilska četa Vitan.

Rajhenburg

Rudnik Reštanj bodo povečali. Kakor doznavamo, bodo povečali obrat v premogovniku Reštanj, ki je last TPD v Senovem. Do sedaj izvažajo rudnik vsak dan približno po 20 vagonov premoga. Ko bodo pa povečali obrat, bo znašal po 100 in se bodo sprejemali tudi novi delavci. V ta namen so zvozili okoli 30 vagonov gradbenega lesa ter ga odložili ob cesti proti Senovem. Gradbena dela za povečavo rudnika je prevzela tvrdka Dukič, ki bo porabila les za opornike pri novih rovih.

Kog

Že v zimskih mesecih je občina, kakor prejšnja leta, dobila za podporo revnim in delanezmožnim 2000 kg koruze, katere pa še iz neznanih razlogov do danes ni razdelila med potrebne. Zato vlada med prizadetimi upravičeno razburjenje. Vprašamo, zakaj se razdelitev odlašča? Ali bodo v poznem poletju podpore bolj potrebni kot pozimi, ko ni zaslužka? Ali se čaka zato, da bo kuruza v vlažnih prostorih splešnila ali se drugače pokvarila, ali...? Pravijo, da se je med Ormožem in Središčem po prevozu iste videlo drugi dan po cesti mnogo raztrošene koruze, ker se je baje vreča pregledala... Prosimo pojasnila, kdo je tu dolžan odgovor in v koga zaveva krivda, da se prebivalstvo po nepotrebnem ne razburja.

Sv. Lovrenc v Slov. gor.

Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi na Grabšinskem bregu na binškoštni ponedeljek, 6. junija svojeglavno in prav zanimivo tekmo škropivcev na vinski trti. Spored: ob 14. uri zbirališče škropcev in ostalih gostov pred krčmo ge. Urše Korenove; ob pol 15. uri odhod spreveda z godbo na čelu v bliž-

din, pršutarji 8–9, plemenske svinje 7.50 do 8.25, 1 leto stari prašiči po 700–800 din.

Kože. Telečje kože 12–16 din, goveje 10 do 14, svinjske 6.50–8 din.

Žito. Po zadnjem ukrepu vlade, ki je dovolila 1000 vagonov uvoza brez carine, je cena pšenice takoj popustila ter velja sedaj 100 kg 222 din, kar pa je še vedno precej v primeri s cenami na drugih trgih. Polagoma je začela popuščati cena moke in pa koruze.

Poljski pridelki. Novi krompir 5–7 din kg, merica starega 8–9 ali 1.50–2 din kg, novo domače zelje 5–6 din, paradizniki so še dragi in stanejo 24 din kg, grah v stročju 7 do 8 din kg, buče 10 din kg.

Seno. Na trgu je čedalje manj starega sena. Cene pa so začele nekoliko popuščati, ker je sedaj že vsepovsod polno dobre naše. Sladko seme je po 55–80 din za 100 kg, kislo oziroma polsladko pa po 40–50 din.

Vino. Zalozge se krčijo. Pojavili so se tudi znova kupci in kupčija postaja z vsakim tednom živahnjša. Navadno namizno vino se prodaja v Slov. goricah po 6–7 din, boljše izbrano pa od 8–9 din in celo do 10 din. Drugod pa so vina zaenkrat še nekoliko cenejša, vendar pa nikjer pod 5 din.

nji vinograd; ob 15. uri govori odposlanec, zatem začetek tekme škropcev; ob 16. uri izid tekme in razdelitev nagrad. Po tekmi bo na vrtu nove krčme kmečka veselica z vsakovrstno zabavo in plesom. Igrala bo ciganska godba iz Prekmurja. Dobra postržba z jedili in izvrstno vinsko kapljo. Vabimo daljina in okoliška društva, da že popoldne organizirajo k nam posebne izlete bodisi z avtomobili ali kolesi. V primeru slabega vremena se ta prireditev preloži na nedeljo, 12. junija.

Bizeljsko

Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo dne 26. maja počuno zgodovinsko ekskurzijo na Cesar grad, kateri se nahaja v sosednji Savski banovini. Ekskurzije so se udeležili večinoma člani in članice s predsednikom, podpredsednikom in tajnikom društva. Med izletniki je vladalo pravo tovariško razpoloženje ter vsestranska zadovoljnost. Društvo priredi sredi tega meseca tekmo koscev, kar še točneje pozneje javimo. Članstvo se prav pridno pripravlja za mogočno povorko.

Vinarska in sadjarska zadruga Bizeljsko je priredila v mesecu aprilu 6-dnevni tečaj za suho cepljenje in siljenje vinske trte. Tečaj je prve dni vodil g. kmetijski referent Vrisk, pozneje pa funkcionarji zadruge sami. Stalno sta bila navzoča predsednik g. Iljaž Jože in pa podpredsednik g. Pečnik Gustav. Uspeh tečaja je bil popolnoma zadovoljiv, zadruga pa ima lepo urejeno trsnico, v kateri vzgaja sadike za svoje člane.

Sv. Bolenk pri Središču

Vandalistično početje. V temni noči prejšnje nedelje so znani zlikovci spet bili na poslu ter si tedaj privoščili oglasno tablo Društva kmetijskih fantov in deklet, ki je bila postavljena na Vitano, kjer so jo strgali z drevesa, nakar jih je črna tema vzela. Da se še dalje legitimirajo in svojo vzgajo razgalijo, so isto razsekano na male kose raztresli zadnje soboto po cesti čez Jastrebce, da tako še ponovno izzivajo. To je v teku dveh let že četrti slučaj vandalističnega početja, zato je jasno, da je na delu organizirana skupina, kateri bo pač treba končno stopiti na prste. Sicer so se proti neumnostji tudi bogovi zamenjali, vendar pozivamo povzročitelje tega in temu enakega zla, da se zavejo svoje usodne zmođe in odgovornosti, kajti s tem brezvestnim početjem, ki jim ga narekuje samo strast in zariznenost, dajejo svojim sovrotnikom kaj slab vzgled. Apeleramo na vse trezno misleče Bolenčane, da ohranijo mirno kri ter ob prilikah, pačisi, a »gvišno« pomorejo ta gnój skidati tja, kamor spada. Tako se bo z naravnimi lepotami obdarjen hribček Sv. Bolenka ob naši slogi in delu razvijal; naprej in dajal zavetje vsem, ki so čistega srca in odkritih namenov.

Hrastnik

Članek o inozemskih Neslovanih, kateri zavzemajo v naših tovarnah boljša mesta z lepimi plačami, ki ga je prinesla predzadnja številka »Edinosti«, je pri našem prebivalstvu našel veliko odobravanje, dočim je pri prizadetih prišlo do velikega razburjenja. Gosposdije, kar pomirite se, saj veste, da smo Jugoslovani donekle potrpežljivi. Pika.

Dol pri Hrastniku

Zadnje dni je bil dograjen majhen del ceste, ki pelje iz Dola v Hrastnik. Zdjaj smo pa opazili, da se je na nekem mestu tega dograjenega dela pričela cesta zopet preklopavati, z izgovorom, da se bodo položile betonirane cevi. Kako, da betonirane cevi niso bile že pri gradnji položene, kar bi tudi manj stalo? Še se spominjamo, kako je pred par leti na občnem zboru našega »Olpeševalnega društva« od strani nekaterih gospodov, katerim gre vsa zasluga za razvoj našega kraja, v prvi vrsti za elektrifikacijo, speljavo novega vodovoda, zgraditev nove narodne šole in ureditev nekaterih naših ulic, bila predlagana asfalcitacija ulic in postavitev spomenika padlim vojakom. To pa je na protipredlog nekaterih nasprotnikov, kakor izgleda, vse skupaj zaspalo. Naša vas je od takrat kljub sedaj nekoliko kubičnim metri navoženega in razgrnjenega gramozu ostala slabša kakor je bila. Na ulicah vidiš kipe smeči, blato, ob potoku nobene cestne ograje, pri samem vходу v vas te pa z ene strani pozdravlja visoko se vzpenjajoče grmovje, z druge pa zveržena in z motkami zbita ograja ob travniku, katera je takšna, da se je Bog usmilil. Zato apeleramo na merodajna mesta, da naj se povrnejo na že prej započeto akcijo, vse nepotrebno pa odstrani, da se nam ne bodo tuji smejali. Bilo je že dosti smeha za ograjo ob travniku.

Iz Kočevja

Akademski pevski zbor v Kočevju. Predzadnje nedeljo v maju je posejil mesto Kočevje akademski pevski zbor iz Ljubljane, ki je priredil v kino-dvorani uspel koncert pod vodstvom svojega artističnega vodje in komponista g. Franceta Marolta. Koncert je bil veličastna manifestacija slovenske narodne in umetne pesmi. Pri tej priliki moramo zabeležiti tudi razveseljivo vest, da se je končno tudi v Kočevju pričelo svitati nekaterim zares delavnim ljudem, ko so prišli do spoznanja, da se na ogroženih slovenskih tleh Slovenci, pomešani med Nemce, ne smemo igrati »klerikalce« in »liberalce«, pa so ustanovili nekakšen »narodni odbor«, ki si je zastavil za nalogo delovati za kulturni in socialni dvig kočevskih Slovencev. Le škoda, da se je ta odbor omejil zopet na same ljudi iz mesta, pa se bojimo, da bo kmalu zadobil tisti meščanski prizvok, ki se tako rad ob malenkostnih razprtijah obnav-

Velesajem v Ljubljani

Posebne razstave na spomladanskem velesajmu, ki bo od 4. do 13. junija. Poleg splošnega dela, kjer bo prikazan napredek posebno naše domače industrije v preteklem letu, bo letošnja velesajemska prireditev obsegala še tele posebne razstave:

1. Francija, že od nekaj velika prijateljica našega naroda, bo priredila službeno razstavo francoske knjige, svoje parfumerije in bižuterije.

2. Pohištvu in stanovanjska oprema. Te razstave ljubljanskih velesajmov so že tako ukoreninjene, da jih pozna cela Jugoslavija. Iz vseh predelov prihajajo kupci, da tukaj na podlagi razstavljenih garnitur izbirajo in naročajo po svojem okusu in premoženjskih razmerah. Letošnja razstava bo predstavila pohištvo moderne linije, pri kateri pa so upoštevani vsi praktični momenti.

3. Avtomobilska industrija bo pripravila veliko revijo osebnih, poltovornih in tovornih vozov ter motornih koles. Ta razstava bo zavzemala skoro 2000 kvadratnih metrov in bodo zastopane vse znamke, kar jih v svetu kaj velja, v najrazličnejših tipih.

4. Nekaj posebnega pa bo razstava »Cesta«, ki jo pripravlja Društvo za ceste v Ljubljani. Ta razstava ne bo aktualna samo radi reševanja našega cestnega vprašanja, ampak bo dobrodošla tudi zato, ker bo širšemu občinstvu pokazala veliko delo, ki ga to društvo opravlja. Razstava bo razdeljena v tri skupine: Splošni del. Naša cesta — kakršna je. Naša cesta — kakršna bi morala biti.

5. Tekstilna razstava bo breočila, kako visoko se je že razvila tekstilna industrija. Videli bomo, da njeni izdelki kakovostno povsem dosegajo inozemske, so pa poceni in zaposleno je naše delavstvo.

6. Razstava tobačnih izdelkov Monopolske uprave. Razstavo bo uredila ljubljanska tobačna tovarna.

7. Naše gospodinje nam bodo podale sliko in pomen ženske domače obrti.

8. Razstava male obrti bo zastopana v posebni skupini. To razstavo organizira referat za pospeševanje obrta kr. banske uprave v Ljubljani.

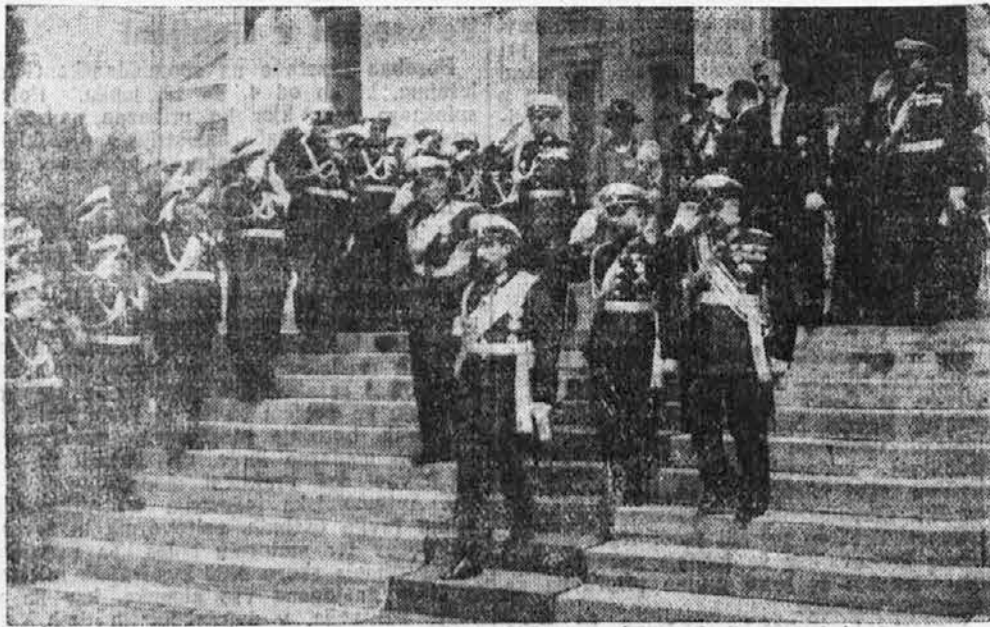
lja, ko gre za prestiž ene ali druge grupe, ki bi tajno le rada zavojevala nad interesi kočevskih Slovencev. Znano je, da so v okolici kočevskega mesta takisto zavedni Slovenci, ki so se že odlikovali s svojim delom za slovensko narodno stvar na Kočevskem, pa se zato po pravici čudimo, čemu se ta »narodni odbor« ni čutil dolžnega, da bi za »narodno« stvar pridobil v odbor preizkušene narodne delavce. Toda »narodnemu odboru« vsekar želimo obilo uspehov, želimo pa tudi, da bi svoje delovanje razširil tudi na podeželje, tako za organizacijo dela kakor tudi za pritegnitev vseh konstruktivnih narodnih delavcev v odbor, za korist slovenskega delavca in kmeta na Kočevskem. Pohižite torej, če nečete, da vas ne bodo prehiteli zopet razne politične stranke in stranci, ki so vselej prihajale med kočevske Slovence samo po — volilne kroglice in glasove...

Stara cerkev pri Kočevju

Za mašo ali otroku srajco? V Stari cerkvi pri Kočevju že nekaj let uspešno deluje prosvetno društvo »Sloga«, ki je včlanjeno v ZKD. To društvo, ki ni politično, ampak združuje v svojem delu 156 članov raznega svetovnega naziranja, goji predvsem slovensko pesem in vprižarja v poučne namene razne odrske prireditve, ki so zmerom dobro obiskane. Prvi predsednik in ustanovni član tega koristnega slovenskega društva je bil g. Hočevar, posestnik iz Slovenske vasi, ki pa se je pred leti izselil »s trebuhom za kruhom« v Ameriko, doma pa je pustil ženo in mladoletno hčerko. Pred kratkim pa je iz Amerike prišla vest, da je prvi predsednik »Sloge« umrl. Pa bi počastili njegov spomin, so nekateri Slovenci, ki bi radi zanesli v društvo vpliv od gotovih političnih nestrpnih, predlagali, naj se ta spomin dokumentira na različne načine. Nekateri se zlasti zavzemajo, da bi se plačala tuk. župniku, voditelju kočevskih Nemcev, sv. maša v počastitev Hočevarjevega spomina. Druga skupina pa predlaga, naj bi se za tistih 30 dinarjev raje kupila najrevnejšemu otroku v okolihu srajco. Spor se vleče že nekaj dni. Radovedni smo, ali bo zmaga pametna slovenska samozavest ali klečeplazstvo tistih, ki bi radi še dalje kazali svojo pasjo vdanost lastniku glasila »Gottscheer Zeitung«.

Slovenci, prisluhnite glasu svojega srca!

»Dr. Maipam«. V počastitev majnika, tako vsaj govore Slovcem, so kočevski Nemci postavili sredi svojih vasi obeljene smreke z zelenim vrhom. Najvišje takšno mainško drevo ali »dr. Maipam« (v kočevskem žargonu!) je ono v Stari cerkvi, ki je sestavljeno kar iz dveh smrek. Ljudje sušljajo, da je letos »dr. Maipam« zato tako visok, ker hočejo kočevski Nemci na ta način proslaviti znani anšlus. Bilo kakorkoli, eno je gotovo: veličastno drevo v Stari cerkvi ni letos okrašeno niti z enim narodnim trakom, kakor je bilo to v navadi vsa druga leta. Umestno bi bilo, da naše oblasti zadržano postavljajo vsakega takšnega drevesa, ki ni okrašen z narodno trobojko! Na ta način bi vsaj odpadli vsi komentariji, ki so danes v sramoto kočevskim Slovcem! Kočevska je del jugoslovanske zemlje! Če so kočevski Nemci zares takšni lojalni državljani, kakor to zmerom radi zatrjujejo, naj v bodoče vsaj okrasijo postavljeno drevo z našimi državnimi barvami! Potlej se nam ne bo treba čuditi najnovjšemu geslu »Gottscheer Zeitung«, ki ga je pričel ta časopis z mastnim tiskom objavljati: »Du hoscht lei oin Holmot!«

Otvoritev bolgarskega parlamenta. Car Boris III. zapušča parlament potem, ki je imel pred zbranimi narodnimi poslanci svoj otvoritveni govor.

Za dom in pridne roke

Materinstvo in vzgoja

Vzgoja sočutja pri otrocih. Že v rani mladoletnosti mora mati buditi v otroku ljubezen do bližnjega, usmiljenje do revnih in od narave zapostavljenih. Privzgojiti mu pa mora tudi veselje in voljo do tega, da potrebnim pomaga. Najlažje bo to naredila z dobrim zgledom. Mati, ki je sama dobrega srca, bo imela tudi dobro srčno otroke. Mati, katera odpodi od hiše vsakega berača in ga celo ozmerja, mati, ki grdo ravna s sebi podložnimi, se ne sme čuditi, če bodo njeni otroci, ko malo odrastejo, surovi in brezsrčni.

Otrok v prvem letu nima pojma o sočutju, ker se še ne zaveda, da tudi drugi čutijo. Pogosto je celo neverjetno krut. Za sočutje je treba razumevanja. Majhen otrok je navadno zelo samoljuben. Boji se za vsako malenkost, ki jo ima. Krčevito stiska k sebi steklenico z mlekom, igračo ali denar, boječ se, da bi mu kdo tega ne vzel. Le malo je otrok, ki bi radi dali drugemu, to, kar imajo. Razumna mati bo že v tej prvi dobi navajala otroka k dobro srčnosti. Ko se začne otrok malo zavedati, mora z brati in sestrami deliti darila. V družinah, kjer je več otrok, je mnogo lažje vzgajati v otrocih ljubezen do bližnjega, kakor pa tam, kjer je samo eden.

Ko otrok malo zraste, naj da mati njemu dar za berača, da mu ga sam izroči. S tem bo v otrokovem srcu vzbudila usmiljenje. Razloži naj otroku, kakšen revež je berač, ki si ne more sam prislužiti kruha. Tudi iz svojih prihrankov naj otrok včasih obdara berača. Primerno je tudi, če mati navaja otroka, da kupi

bratcu ali sestrici majhno darilce za god. Kmalu bo prišel otrok do spoznanja, kako dobro dé človeku, če napravi bližnjemu neko veselje ali dobroto; spoznal bo celo, da je slajše dajati nego jemati.

Ko prične otrok obiskovati šolo, naj ga mati vzgaja v ljubezni do součencev. Kaznuje in pouči naj ga pa v slučaju, če se norčuje iz vaškega berača, pohabljenca ali starega človeka. Zelo slab vzgled uživajo otroci v družinah, kjer starši grdo ravnavajo s poslji. Kako naj potem otrok z njimi lepo ravna? In vendar je otrok dolžan služničadi izkazovati isto spoštovanje kakor proti vsakemu drugemu človeku. Ootroci ne smejo poslom nič ukazovati, ampak jih ja vse prositi. Slabo vzgojo in malo srca kaže mati, ki dovoli, da otroci služničad zmerjajo ali celo udarijo! Otrok mora videti v vsakem človeku brata.

Pred deco tudi ne smemo nikoli pretepati živine. To slabo vpliva na otroka in postane krut proti živalim. Ravnanje z živalmi pa je merilo za kulturno višino naroda. Dajmo otroku v oskrbo zajčke, kokoš, golobe ali jagnje; s tem mu bomo najlažje privzgojili ljubezen do živali. Pravtako ne sme mati dopustiti, da se otroci surovo znašajo nad narodo. Nauči naj ga čuvati in ljubiti narodo. Otroci naj dobe kos vrta ali njive ali par lončnic, ki jih sami oskrbujejo.

Če bomo otroke tako vzgajali, bodo zrastle v ljudi, ki bodo imeli mnogo sočutja, srca in ljubezen do vse stvarstva, ki jih obdaja.

Kako prepleškamo stanovanje

Z okusno prepleškanih stenami neverjetno povzdignemo, oživimo in spremenimo sobo. Težko je dati za slikanje sob neko natančno navodilo, vendar za nekatere primere lahko povemo, kaj je primerno in kaj ne.

Za sobo, kjer strop ni ostro ločen od navpičnih sten, bomo izbrali za stene kakor za strop enobarvno slikarjijo, ali pa bomo slikarjijo z ostrim, precej debelim robom zaključili v višini okenskega vrha, strop pa poslikali z zelo svetlo, najbolje z rumenkasto barvo. To velja za sobe s takozvanimi votlimi ogali.

Kadar se odločimo, da prepleškamo stanovanje, vedno nastopi vprašanje, kakšno barvo bi izbrali. Za kuhinjo in shrambo, bomo v slučaju, da nista prepleškani z oljnato barvo, izbrali vedno belo barvo. Kdor ima kopalnico, jo naj prepleška z barvo, ki daje človeški koži lepo ozadje. To je višnjeva ali opekasta rdeča barva. Tudi svetlorumena ali pa oranžna barva se dobro obneseta. V prostorih, ki jih uporabljamo za spanje, pa nikakor ne smemo prepleškati sten z oranžno ali rdečo barvo, ker vznemirjata. V spalnico sodi najbolj zelena ali rujava barva. Znano je, da vpliva zelena barva zelo pomirjujoče na oči. Zato je dobro, če jo uporabljamo tudi v delovnih sobah. Sinja barva daje sobi zelo miren in tih videz, vendar ni zelo stanovitna. Temnih sob ne smemo nikoli poslikati z višnjevo, zeleno ali vijoličasto barvo, temveč vedno s svetlimi, toplimi barvami, na pr.: s slonovina-storumenom, svetlo rumeno, svetlo rujavo ali svetlo rdečo barvo. Majhne sobe bomo prepleškali z raznimi podolgastimi vzorci, ker ti na videz podaljšajo in razširijo sobo. Tudi bela barva sobo precej poveča. Previsiko sobo zniža temen strop.

Ko se odločamo, kako bi prepleškali sobo, moramo upoštevati tudi pohištvo in zavese. Barva sten se mora lepo prilegati barvi pohištva. Orehovemu pohištvu se lepo prilaga rujava, rdečerujava, rumena, oranžna, zelena in siva barva ter tudi vse vmesne barve. Za črno pohištvo si bomo izbrali zelene ali rumenkaste stene. K pohištvu iz češnjevega ali orehovega lesa se pa lepo podajajo višnjevi vzorci. Obupno je videti, če se barva zavese tepe z barvo sten. Vse barve v sobi naj nudijo očem neko ugodno zaokroženo harmonijo.

Pranje perila

Vsaka gospodinja ima rada lepo perilo. Po perilu, ki se suši na dvorišču, navadno gospodinjino sodimo. Ker je lepo in dobro perilo drago, a mode ne menja vsak hip, kakor vrhnja obleka, je pač najtoplejša želja vsake gospodinje, da bi ga čim dalje ohranila. Trpežnost perila je odvisna od tega, kako z njim postopamo. Saj poznamo slučaje, ko perica pri pranju na perilu več uniči nego očisti.

Naše babice so nosile večinoma debelo, doma tkano perilo. Njim ni bilo treba nanj tako paziti. Današnje perilo je iz tanke in občutljive tkanine, zato je velikega pomena, kako perilo peremo. Cilj gospodinje mora biti, da porabi za pranje kolikor mogoče malo časa in truda, a da perilo vseeno pri tem ne trpi škode. Včasih so se žene pranja kar bale. Danes to ni potrebno, ker imamo za pranje celo vrsto dobrih pripomočkov in navodil.

Praden perilo namočimo, ga preberemo tako, da damo belo, pisano in volнено perilo ter nogavice vsako posebej. Nikakor ne sodi, da bi namakali skupaj namizno perilo, telesno perilo, posteljno perilo, brisače, robce, nogavice, volнено in pisano perilo, ovratnike in druge drobnarije, otroško perilo, poškrbljene kose in kuhinjske cunjje.

Belo perilo namočimo čez noč v raztopini sode, da se vsa nesnaga odmoči. Pisano in drugo občutljivo perilo pa namočimo v deževnico. Iz te vode perilo zjutraj ožmemo, ga namilimo, zmencamo in izplahnemo. Za kuhanje perila je najboljši lug, ki ga pripravimo z mehko vodo. Če nimamo na razpolago deževnice, so po-

služimo pralnih pripomočkov, ki spremenijo trdo vodo v mehko. Znano je, da 1 gram apnenca veže v vodi 15 gramov mila, ki s tem izgubi veliko na svoji moči. Danes izdelujejo tovarne mnogo pralnih pripomočkov, ki olajšujejo pranje, a perilu ne škodujejo. Vsaka gospodinja naj uporablja oni pripomoček, do katerega ima po lastni izkušnji največ zaupanje.

V lonec ali kotel za kuhanje naložimo enkrat le toliko perila, da ga lahko obracamo in pride lug povsod do perila. Perilo naj vre najmanj 15 minut med večkratnim mešanjem. Ko je perilo kuhano, ga pustimo tako dolgo v lugu, da se ohladi. Nato perilo šen enkrat pregledamo in z rokami zmencamo madeže, ki so morda še ostali. Kuhano perilo izplahnemo najprej v topli vodi, potem pa tolikokrat v mrzli, da je zadnja voda čista. Veliko težav povzročajo šibkejšim ženam ožemanje perila. To delo zelo olajša preprosta kljuka, ki se privije na čeber in pri ožemanju drži perilo na enem koncu. Vendar ni dobro, če perilo premočno ožemamo, ker pri tem pokajo nitke in se perilo predčasno raztrga.

Praktični nasveti

Prhljaj na glavi najlažje odstranimo, če enkrat na teden natremo lasišče z jajčnim rumenjakom. Tako namazano glavo posušimo, potem pa dobro izperemo z mlačno vodo.

Nespečnost. Najboljše sredstvo proti nespečnosti je čaša tople vode, ki jo izpiješ tik pred spanjem. Zanesljivo sredstvo proti nespečnosti pa je tudi sok ene ali dveh čebul, ki ga istotako izpiješ pred spanjem.

Stedenje mila. Pri pranju se milo v vodi po nepotrebnem rabi na vseh šestih ploskvah, ne samo na oni strani, s katero milimo perilo. Zato je priporočljivo, da kos mila na petih straneh ovijemo v stanjlo-papir. To pri pranju nič ne moti, vendar pa prepreči preveliko uničevanje mila.

Da ne prekopi mleko, namaži notranji rob posode, v kateri mleko kuhaš, z maslom.

Mleko poizkusiš tako, da vtakneš vanj dolgo iglo. Če ostane mleko na koncu igle, je mleko dobro, če pa zdrkne dol, je to znamenje, da je primešana voda.

Stročje (grah itd.) kuhaj brez soli. Soli šele potem, ko je že mehko, ker sicer moraš predolgo kuhati.

Steklo prevrtaš, če namakaš sveder za vrtanje v živem srebrju in v mešanici kafe in terpentinovnega olja.

Lesene posode za cvetice ne maži nikoli s katranom, ker ta razjeda korenine rastlin, ampak jih namaži z mešanico lanenega olja in apna.

Zgoščeno črnilo ne razredči z vodo, ker se z njo črnilo kvari, ampak mu prilij kisa.

Obledel rokopis postane čitljiv, če mesto, ki je nčitljivo, namočiš najprej z vodo, potem pa s čopičem, namočenim v amonijaku. Na ta način se tvori žveplena kislina, ki rokopis zopet počrni, da ga lahko čitaš.

Vonj po znoju odpravimo, če se umivamo v vodi, kateri smo dodali nekaj kisa.

Čenena obramba proti moljem je orehovo listje, ki štiti obleko pred temi škodljivci.

Živalske uši uničiš z vodo, v kateri se je kuhaj krompir.

Znolenje nog. Noge moraš umivati v vodi, v kateri prekuhaš hrastovo skorjo. Izmenjavaj toplo kopel z mrzlo.

KUHINJA

Vipavska juha. Namочи čez noč pol kilograma fižola, drugi dan ga zavri, odcedi, nanovo zalij z 2 l tople vode, osoli in kuhaj do mehkega ter ga pretlači s fižolovko vred skozi sito. Posebej kuhaj pol kilograma kislega zelja in prideni kuhanemu pretlačeni s fižolovko vred. Nato razbela 5 žlic olja (lahko

Sinkovo vprašanje

JANEZ TROP

Ko je stari Ajd stopil iz krčme — do tja ga je z veliko mujo spravil njegov sinko Franci —, je postal, da bi si natlačil in prižgal pipo. Sinko ga je še vnaprej vlačil za žep, ali Ajd se ga je otrešel.

»Počakaj, no!« je godrnjal in se ga otepal. »Pa si ti nažgi pipo v grabnu, kjer ni elektrike! Mama bo že počakala. Boga zahvali, da sva iz krčme! to je pol poti do doma.« Obrnil se je proti studentu in nadaljeval glasneje: »Minka vlačil vodo, a?«

»Minka, Minka! Kdo pa?« je odvrnila dekla in se zasmejala. Ajd je pristopil bližje, jo začel povpraševati, če hodi kaj k šmarnicam — on bi kaj rad šel z njo, in zakaj ni nocoj šla — taka lepa noč se kaže. Dekla mu je na vse odgovorila, ničesar pa mu ni ostala dolžna, ni se prenehala smejati.

Od dekla ga Franci ni upal vleči; Minka je bila zanj tuja ženska, a tujih ljudi se je Franci malo bal. Obrnil se je in se obesil na plot gostilniškega vrta. Sredi njega so sedeli in kvartopirili stražmojster, gospod starešina finančne kontrole, mesar in še neki gospod, ki ga Franci še ni videl in ki je bil debel. Izpod gosto ozelenelih kostanjev, ki so jim delali streho, je visela žarnica in jim svetila po mizi, da ni Franciju ušla najmanjša kretnja. Oni kajpada njega ne bi mogli opaziti.

»Debeli gospod se je naslanjal na stol, se oprjel na vrča piva in nekam zviška mežikal. Vedno, ko se je zahehtnil: »Hehe!«, je izpustil pivo, se pogladil po bradi — ostala dva razen mesarja, sta oba obstala in se čakajoče zazrla vanj, da bi ga bolje slišala — in potihlo povedal nekaj besed.

Tako je!« je vzkliknil starešina, se zahihital in pogledal proti cesti.

Stražmojster je odložil cigareto na rob mize, se oprjel gumba na suknji in povedal nekaj važnega, oziraje se na gospoda debelega in starešino. A mesar se je opiral z nogo ob mizo, da se je pozibaval in se prepiral.

»Ne«, in »ne«, in »tako«, in »tako! Nikakor ne! Ne, mene nihče! Tako je bilo. Ha!« je slišal Franci.

Starešina je kar zvijalo od hilitanja. Kimal je proti gospodoma in pogledoval proti mesarju. Vendar mesar ni odnehal. Znova se je prepiral in se zibal, kakor da se njega prav za prav vsa zadeva ne tiče. To je zabavalo starešino, spravljalo v zadrego gospoda stražmojstra, dočim je debeli gospod še vse bolj zviška in mirneje gledal po mizi in govoril, ne da bi se ozrl na mesarja. A mesar je kričal in si ni dal ničesar dopovedati.

Franci je skočil k očetu in ga potegnil za žep.

»Oče, stepli se bodo! Oče, poglej!«

Ajd je pogledal pod kostanje in pomahnil sinu, naj molči. »Kdo se bo stepel?« ga je vprašal potihlo, a na glas je povedal: »Gospodje igrajo.«

Odšla sta, tudi dekla je odnesla vodo na glavi. Fant se je oziral nazaj po kvartopircih, kar je jezilo starega Ajda, da ga je nahrulil:

»Kam zijaš? Ali vas tako podučujejo?«

Prešla sta progo in zavila za živo mejo po bližnici proti domu. Po travnikih so prepevali črčki, v ribniku pa so regale žabe; drugače je bila noč jasna, da so se videle zvezde na nebu; od Drave je vela topla sapa. Za lesenimi bajtami, ki so si jih postavili agrarci, je Ajd postal in se obrnil proti goščji, da bi nekaj opravil. Sinko je odšel naprej, a za ovinkom se je ustavil.

V cestarjevi bajti pod potjo so svetili; Franci se je zagledal skozi nenavadno veliko okno za tako kočjo; tudi tu so kvartali. Plešasti cestar se je čohal po kosmati bradi, se režal s svojimi mišje majhnimi očmi, a Bolcar, ki je sedel za mizo v sami srajci, se je stegoval čez slatinsko steklenko in nekaj dopovedal tretjemu, ki ga Franci skozi oknu ni videl, naj je še tako stegoval vrat. S postelje za mizo se je vzpela cestarjeva Nanca in se zagledala v karte, ki so jih metali na mizo; tudi ce-

starka je pristopila, da bi videla, kako se bo steklo, in si brisala roke v predpasnik.

Ko je prišel stari Ajd, je zagledal Bolcarja, kako se je vzpel izza mize in kako sta obe ženski stegovali vrata. Še tisti trenutek je Nanca zaploskala in zaplesala v rdečkasti jopci, a stara se je samo smehljala in prikimalova cestarju, ki se je lokavo smehljaj in si gladil brado. Bolcar je nekaj pojasnil onemu tretjemu, ki ga ni bilo videti, potlej pa je prijel za steklenko in nalil kozarec.

»Glej, hudiče, kvartajo!« je zaklel Ajd, nekaj zadrkal in pljunil.

Sinko je preskakoval koreninje za njim, na klancem pa ga je povlekel za suknjo in ga poklical:

»Ata?«

»Kaj bi rad?«

»Prejle ste pa tak rekli.«

»Kak?«

»Gospodje igrajo«, je ponovil Franci.

Ajd se je ustavil sredi koraka in pogledal na sinka.

»Kaj si rekel?« ga je vprašal. »Kako govoriš?«

»A gospodje bi se skoraj stepli«, je povedal Franci plaho in se umaknil od očeta, da ga ne bi dosegel.

»Kaj pa tebe to briga, kako jaz rečem«, mu je dejal in krenil naprej. »Ali mogoče meniš, da sem pijan, da me boš imel za norca? Nak, sinko, nikdar!«

je tudi mast), stresi v razgreto olje žlico moke in 3 stroke seseklanega česna. Ko se nekoliko zarumeni, prideni zelej. Ko prevre, postavi juho kot samostojno jed s krompirjem ali makaroni na mizo.

Krompir v papriki. Olupi, operi in zreži na kocke 4 debele krompirje. Daj v posodo 1 in pol žlice masti, drobno zrezano čebulo, ščep sladke in ščep pekoče paprike. Ko se čebula zarumeni, prideni pripravljene krompir. Praži ga med večkratnim mešanjem 10 minut, osoli in dodaj žlico paradižnikove mezge, nekoliko drobno zrezanega debelega peteršilja in prilivaj počasi $\frac{1}{4}$ l tople vode. Ako hočeš, prideni tudi nekoliko kumne. Vse skupaj kuhaj še $\frac{1}{4}$ ure.

Vinska omaka. Razgrej žlico masti ali masla; dodaj pol žlice sladkorja, in ko se sladkor zarumeni, še polno žlico moke ter mešaj, da se še moka nekoliko zarumeni. Nato zalij s primerno količino vina, katerega si razredčila, z vodo. Dodaj limonin olup, košček cimeta in klinček, ter sladkorja in soli po okusu. K omaki serviraj dušen riž.

Pljučna pečenka v omaki. Vzemi 1 kilogram pečenke, ji odstrani žile in maščobo ter jo na deski nekoliko potolci. Nato jo osoli in položi v kozo. Prideni žlico masti, košček korenja, peteršilja, nekaj koščkov

čebule, nekaj zrn celega popra in majhen lovorjev list, prilij 2 žlici vode in žlico vinskega kisa. Pokrij in pari do mehkega. Pečenko med parjenjem enkrat obrni. Nato potresi zelenjavo z žlico moke, nekoliko premešaj in prilij 3 žlice kisle smetane ter majhno zajemalko juhe. Pusti, da vse skupaj prevre, nakar pečenko zreži, jo zloži na krožnik in precedi nanjo omako. Pečenko postavi s krušnimi ali žemljevim cmoki na mizo.

Zemljevka. Nareži na listke 3 žemlje in 3 jabolka, namaži kozico in nadevaj vrsto žemeljnih rezin, nato jabolka, potresi z žlico sladkorja in ščepom cimeta, nato naloži zopet žemeljnih rezin in jabolka. V lončku stepi $\frac{1}{4}$ l mleka in 1 jajce, polij po žemljah in jabolkih, postavi v pečico in peči pol ure.

Kraljevska pogača. Mešaj v skledi 12 dkg surovega masla, 14 dkg sladkorja in 4 rumenjake ter prideni žlico drobno zrezane limonine lupine, 5 dkg drobno zrezanih mandljev ali lešnikov, sneg 4 beljakov, 13 dekagramov moke in žlico rozin. Vse skupaj narahlo premešaj in stresi v dobro pomazano posodo ter peči v srednje vroči pečici tričetrt ure. Nekoliko ohlajeno pogačo nadevaj z dušenimi jabolkami ali mezgo ter jo postavi toplo ali mrzlo na mizo.

Od reveža do ministra

Edouard Herriot „mora rešiti“ Francijo - Sijajen govornik, ki razvema srca Francozov

Župan mesta Lyon je lagoden, vendar marljiv idealist, ki mu je usoda namenila vodstvo druge najjačje francoske politične stranke. Stranka se imenuje radikalno-socialistična, pa ni radikalna in ne socialistična. Vsestranska osebnost gospoda Herriota daje dobrodušno sliko njenih ciljev, njenega tempa in njenih meja. Vsekakor je to uvaževan faktor, kajti vsak povprečni Francoz je — radikalsocialist.

Edouard Herriot je bil rojen leta 1872. v Lyonu, kjer živi od rojstva. Leta 1905, je bil izvoljen za lyonskega župana in to funkcijo vrši še danes. Kadar postane lokalna opozicija resna, gre g. Herriot navadno v občinsko hišo, kjer se po navadi razjoče in potoži z vso vehemenco romanskega človeka. Nato ga seveda redno zopet izvolijo in mestni svetniki se še sramujejo, kako neki je bilo mogoče, da je sploh bila postavljena še kaka druga kandidatura razen njegove. Herriot je bil v mladostnih letih revež. Njegova kariera je potekala takole: učitelj, profesor na lyonski univerzi in naposled poslanec, minister, ministrski predsednik, predsednik zbornice itd. Herriot je mojster, ki zna igrati na klaviaturi čuvstvenosti. V ostalem je človek, ki strastno ljubi dobro jedo in pijačo. Mala južina izgleda v očeh gospoda Herriota takole: juha, dve postri, jerebica, mnogo raznega sočivja,

močnata jed in sir. Vse to po navadi »zallije« z dvema steklenicama burgundca. Svoje zdravje pripisuje dejstvu, da se je od mladosti abstiniral od — alkohola, z izjemo vina, piva in likerjev. Leta 1924. je postal prvič predsednik vlade. Evropa je prisluhnila, saj je smatrala njega in Macdonalda onstran Rokavskega kanala kot oličenje neke nove dobe evropske sprave. Herriot je oče francosko-ruske nenapadalne pogodbe. Misli je tudi, da mora Francija plačati svoje dolgove Ameriki. Zato je moral tudi iz vlade, kajti plačevanje dolgov se zdi vsakemu povprečno poštenemu Francozu neumnost prve vrste.

Herriot je sijajen govornik ter izreden stilist. Svojih govorov nikdar ne čita, najraje jih stresla iz rokava. Njegova najljubša gostilna je restavracija »Mere Brazier« v Lyonu. Spisal je tudi več knjig. Med njimi najboljšo studijo o Madama Camille in najboljšo knjigo, ki jo je kdorkoli spisal o Beethovnu. S svojo stranko se je precej skregal. Leta 1935. je bil že osamljen. V Blumovi vladi že ni dobil nikakega portfelja. V svojih velikih dnevih je bil premočan, pozneje pa premehak. Vedno ga navdaja misel, da mora »rešiti« Francijo. Pred kom ali čim, tega sam ne ve povedati.

Slovenec dirigiral v Dortmundu 'Tristana' in 'Prodano nevesto'

Znani dirigent beograjske opere Ivan Brezovšek je te dni z velikim uspehom dirigiral v Dortmundu v Nemčiji »Tristana« in »Prodano nevesto«. Wagner in Smetana. Nemeč in Čeh. Oba v interpretaciji Slovenca z nemškimi solisti, zborom in orkestrom. Sijajen akord večnega stremljenja po lepoti, ki ima svoje genije — bodisi produktivne ali reproduktivne — v vseh narodih. Ponosni pa moremo biti Slovenci, da je žel slovenski dirigent v tujini tako velik sloves. Ivan Brezovšek je dovršil konzervatorij v Dortmundu in tam je prvič javno vihtel taktirko. Dortmund mu je pridelal res prekrasen sprejem. Po predstavi »Tri-

stana« je bil velik sprejem v »Lindenhofu«. Poleg umetnikov je prisostvoval ves ugledni Dortmund. (Dortmund ima 535.000 prebivalcev!) Mestni župan dr. Bannecke se je zahvalil Ivanu Brezovšku, da se je odzval pozivu ter dirigiral »Tristana«, ki da bo v njegovi interpretaciji ostal v neizbrisnem spominu Dortmundčanov. Svojo čašo je župan dvignil na zdravje Nj. Vel. kralja Petra II., Nj. Kralj. Visočanstvo kneza namestnika Pavla in šefa vlade dr. Stojadinoviča. »Dortmunder Zeitung«, »Westfälische Zeitung«, »Tremonia« in drugi listi so polni slavospevov za g. Brezovška. In dortmundska mestna občina mu je podarila plaketo s pergamentom, ki poveljuje njegove zasluge na umetniškem polju. Sijajna afirmacija Slovenca na nemški

Obmolnila sta, skozi klanec ni rekel nihče besede. Franci je gledal v nebo in štel zvezde. Rad bi zvedel, koliko časa bo še živel. Znenada pa je odskočil, toliko da ni butnil v očeta, ki se je ustavil sredi hoje.

»Kaj se boš bal?« ga je nagovoril Ajd. »Kako, a kako sem rekel pri bajti?« Zmajal je z glavo.

Franci je vedel, da jo zmajuje nad sabo; zato je ponovil:

»Glej, hudiče, kvartajo!« Nasmehnil se je. »Sinko, falot si!« je rekel, in dobro se mu je zdelo. »Pojdiva!«

Šla sta. Sinko je znova štel zvezde. Prejle sicer ni naštel toliko, a tisto ne bo veljalo, saj ga je oče zmotil.

A stari se je zamislil. Če je vso reč na tanko pregruntal, si je moral priznati, da ta njegov sinko ni brez glave. Kje se le jemlje? Kako ti gre in kaj takega opazi! On je vedno tako govoril, a svoj živ dan ni pomislil, da bi bila tu kaka razlika, da bi bilo v takem govorjenju kaj narobe. Na obeh krajih so kvartali, a v krčmi bi se »gospodje skoraj stepli«, kakor je dejal sinko ter ga na ta način, skoraj bi rekel, zafrknil. Glej ga! Tudi bi skoraj rekel, da ima falot prav. Ne moti se. Tu ni nekaj v redu z njim. Le da ni tega opazil — a sin je opazil! Navsezadnje je res, zakaj bi bili eni gospodje, a drugi hudiči. Ve, da

ni mislil tako, kakor se je izrazil; kajti cestar in Bolcar nista nikaka hudiča, a vendar! Eni se pripravljajo, pa jim reče gospodje — celó malce strahu in spoštovanja je bilo v njem do njih, tu pa ploskajo in se smejejo, v njemu pa se nekaj upre, kakor da bi jim zavidal veselje ter jih imenuje hudiče. Na, kje je zdaj tu razlika? Razlika? Hm? Je razlika, ali je ni? Ali je sploh razlika ali je sploh ni?

Postal je in se ozrl po Franciju, kakor da bi hotel njega povpraševati. Zagledal ga je daleč za sabo; sredi pota je stal in zijal v nebo. Ni ga poklical. Naj grunta nebo, si je dejal, in dobro se mu je zdelo. Bo že prišel za njim, ta se ne bo več izgubil v življenju. Odšel je naprej.

Naj bo še njegov sinko dvakrat pаметen, se je jezil, vprašal ga ne bo besede. Da, razlika! Če pametno premisli, je razlika, a če pa še enkrat pametno premisli, pa ni nobene razlike. Saj tu je tisti vrag, kjer ga je ta falot zgrabil in ga navil. Najboljše bo, če pričel pri kraju. Če je razlika, v čem je, a če je ni, v čem je ni. Počasni se še mu le svita, kako je vsa reč zamotana. Kako naj odgovori sinku? Očeta dolžnost bi bila, da mu odgovori, če ga otrok kaj vpraša, da mu pojasni, kaj mu ni jasno. Ali —?

Ajd se je znova ustavil, na hitro, kakor da bi ga kdo poklical.

Pretekli teden je obiskal romunski ministrski predsednik patrijarh Miron Christea poljsko prestolico Varšavo. Ob tej priliki je imel več razgovorov s poljskimi državniki. Na podobi vidimo patrijarha Mirona, ko je položil venec na grob neznanega vojaka v Varšavi.

operi v Dortmundu spada brez dvoma med aktivne postavke našega kulturnega delovanja v tujini.

Krsta s telefonom

Nekateri ljudje se silno boje navidezne smrti. Tako tudi sofijski trgovec Sotir Konstantinov, ki je določil v svojem testamentu sledeče: v krsto, ki bo sprejela po njegovi smrti njegovo truplo, mora biti steklenica vode in kos kruha. Iz krste same mora štrleti posebna cev za dovajanje zraka. V krsti sami pa mora biti tudi telefon, spojen s stanovanjem sorodnikov bodočega pokojnika. Konstantinov s ije hotel s tem zavarovati takojšen stik s sorodniki v slučaju, da bi zopet oživel. Mož je pred kratkim umrl. Izpolnili so vsako njegovo željo. Samo telefona mu

poštna uprava ni hotela inštalirati v grob. Namesto aparata so namestili navaden električni zvonec. Če bi torej g. Sotir Konstantinov . . . kar pa ni verjetno, bo lahko napravil požirek vode, prigriznil košček kruha in potem pozvonil . . .

Razstava v slavaloku, zmage v Parizu

Marsikdo, ki je že videl Arc de Triomphe v Parizu, si niti misli ni, da se nahaja pod teraso slavaloka lepa dvorana, ki nudi prekrasen pogled preko Pariza. V tej dvorani so sedaj namestili historično razstavo, ki vsebuje slike in spomine na vse slavnosti, ki so se vršile ob slavaloku v zadnjih petdeset letih.

Podoba uničevalnega dela reke Mure, ki je pretekli teden zaradi deževja prestopila bregove in se razlila ob bregovih čez travnike, njive in polja. Poplavlila pa je tudi več vasi ter prebivalstvu prizadela veliko škodo.

Ali ni mogoče sinku vsa zadeva jasna, ali ni sam tisti, ki je potreben odgovora? Na, to reč bo moral razmisлити. Kje je že ostal? Pri razliki. V čem je razlika? V čem je ni? To se mu je takoj dozdevalo, da bo tičal zajec v tem grmu. A kako naprej? Da, kako naprej? Naj vpraša sinka, ko je pa ta njega vprašal? Ne, otrok ga pa ne bo učil vere! Hvala Bogu, a je doma; saj ne bi nikamor prišel. Treba se bo pominiti z materjo. V čem je razlika? V čem je ni? Za to gre!

Doma je žena nekaj jezikalala, a ker je Ajd nocoj molčal, kar po navadi ni bila njegova navada, so v koči kinalu upihnilli svetilko. Ajd se je spravil k ženi, a Ajdla je položila Francija k sestri. Fant jo je zrinil k steni in zaspal.

Na to je Ajd čakal. Obrnil se je k ženi in začel?

»Poslušaj, mama, kaj me je ta najin sinko vprašal? Šla sva . . . Videla sva . . . Vprašal me je . . . In kaj rečeš ti?« Dolgo ji je pripovedoval.

»Kaj?«

»No, radi vprašanja, radi razlike. Ali je, ali je ni?«

»Ah, trapa, nacedil si se!« Obrnila se je od njega.

Ali je to vse, kar mi meniš povedati?«

»Vse!«

»Dobro, pa zaspaj. Jaz ne bom. Kajti ve-

liko vprašanje je to, treba bo najti odgovor nanj. Zaradi sinka!«

»Ti ga te išči. Bog ti daj srečo, samo mene ne ogovarjaj! Nisem lazila podnevi po krčmah!«

»No ja!« Obrnil se je še on od nje, a zaspal ni. Vso noč se je obračal.

Proti jutru se je Ajdla prebudila in ga vprašala:

»Si že zgruntal?«

»Ne še«, ji je mirno odvrnil.

Ko se je prebudil, je sijalo sonce v kočjo. Poparjen in povešen kakor presajena in nezalita mladika na solncu je vstal in vzdihnil.

Kako se naj prikaže sinku pred oči? Kaj mu naj odgovori?

Pogledal je na sinkovo posteljo. Ni ga bilo. Vstal je — hvala Bogu!

S praga se je razgledal po nasprotnem bregu. Nekdo je piskal. Visoko nad kočjo si je Franci napravil piščal in piskal na njo. Ajdu se je zdelo, da se mu je odvalil kamen s hrbta.

»Pa saj ni bilo nič takega«, si je dejal in se vrnil v kočjo.

Skozi dan, ko je podiral drevje, se je še spomnil na razliko, a z dnevi je pozabil na njo. Vsaj s sinkom se ni nikoli menil o njej.

Katag

POLČEVLJI
SANDALETI
SANDALI
OPANKI

in vse druge vrste

Velika izbira
Dobro blago
Zmerna cena

Specialiteta
tvrde

BRUNO MOSER

Zemun III. Moserjeva ul. 1
Telef. 37-5-55

Zastopnik:
FRANC VOGRIN
Maribor, Ma strova 15/I
Tel. 26-64

FRUSKOGORSKI BISER

134

URE za birmo

NAJBOLJSE
in
NAJCENEJSE

Franja Buceš

Maribor, Vetrinjska ul. 26

Za birmance

so aktovke
ročne torbice
denarnice
in nahrbtniki

najprimernejše darilo

Velika izbira! Nizke cene!

IVAN KRAVOS

Maribor, Aleksandrova c. 13

123

Mali oglasi

**beseda 0-55 din,
dopisovanje po
1-50 din; inse-
ratni davek do
40 besed 1- din,
nad 40 besed
2- din. Za štri-
rana pisma se
plača 10- din.
Za odgovor
je priložiti 3-
din v znakah**

2500 Din rabite,

da zaslužite 1000 Din
mesečno doma.

Dopise:
„Anos“ Maribor
Orožnova 6
Priložite znamko!

Hiša

z velikim vrtom ugodno
na prodaj. Naslov
v upravi. 129

Najlepše in najprimernejše pokromano „Wanderer“ dvokolo
birmansko darilo je Ugodni plačilni pogoji

Fr. Lepoša, d. z o. z., Maribor, Aleksandrova c. 39

Za izkazano mi zaupanje izrekam svojim cenjenim odjemalcem
svojo najprisrčnejšo zahvalo. Obenem si dovoljujem vljudno
sporočiti, da sem svojo papirnico prodala gospodu

I. KARBEUTZ-U

Gosposka ulica 3.

Prosim, da ohranite mojemu nasledniku isto zaupanje, ki ste
ga izkazovali meni.

A. Platzer, Gosposka ul. 3.

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem z današnjim
dnem prevzel staroznano papirnico

A. Platzer, Gosposka ulica 3.

Papirnico bom vodil v dosedanji obliki in isti priključil še
mojo dosedanjo trgovino s pisarniškimi potrebščinami in pi-
sarniškimi stroji.

Priporočam se še za nadaljnjo zaupanje in naklonjenost ter
beležim z odličnim spoštovanjem

I. Karbeutz, Gosposka ul. 3.

Damske nogavice

svilene, najnovejše moderne barve
à din 11-—, 14-—, 17-— do 29-—

flor nogavice

trpežne, à din 11-—, 12-—, 15-—, 19-—,
23-— i. t. d.

kombineže, rokavice

zelo lepe, trpežne od din 23-— naprej
sandalete, gandi, dežniki

Damski plašči

najnovejši modeli

Velika izbira
in najugodnejše
v konfekciji

Jakob Lah

Maribor, Glavni trg 2

„Ljudska samopomoč“

v Mariboru

je imela v nedeljo, dne 29. majnika t. l., svoj redni občni zbor. Iz poročil blagajniških funk-
cionarjev je razvidno, da se je ta domača socialna ustanova kljub raznim težočam ugodno
razvijala. Konec leta 1937. je imela v obeh oddelkih, za pogrebno in doto, 8137 članov,
ki so zavarovani za din 64.381.000.—. Blagajna je imela lansko leto nad 41 milijonov pro-
meta. Rezervni fond (matematična rezerva in varnostni sklad) je narasel na din 7.536.922.93
in se je od leta 1936. zvišal za din 1.112.633.28. Dosedanji odtegljaj za člane, ki so pristopili
pred 1. novembrom 1933, se je znižal od 25% na 23% do prihodnjega občnega zbora.
Blagajna se je lansko leto preselila v svojo lastno palačo, ki si jo je zgradila na Aleksan-
drovi cesti, nasproti glavnemu kolodvoru, kar je dokaz smotrenega in uspešnega delovanja
tega zavoda.